

309314 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4.

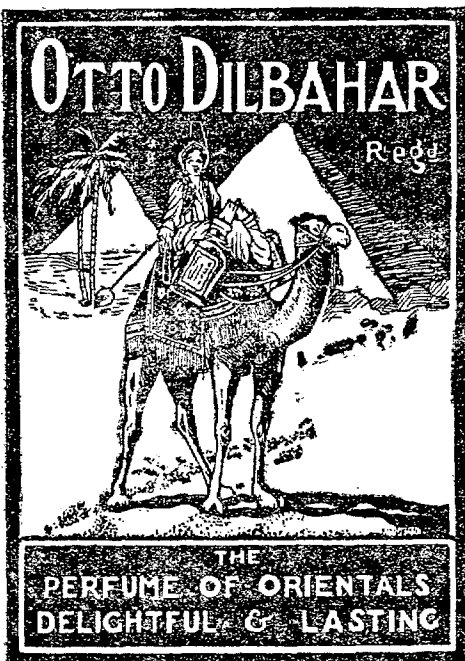
జెన్న పట్టణము 1918 సం॥ ఫిబ్రవరినెల 4 వ తేది సోమవారము

N: 26

నంపుటము: ౧౬

పీఠిక శాసన సంవత్సర పౌష మాస బహుళ అష్టమి ర.

సంచిక ౨౬

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126
(రిజిస్టరు కాలిఫోర్నియా) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాలిఫోర్నియా)
ఇప్పటికాలపు దుని కనువగునది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది.
అల్పాహారముగాని, - రాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయఁగల కేవల పుష్పసారము.
నీ కువాలపై కొన్ని రిండుపులు చిలుకరించినచో, చుక్కలగును
సువాసన ని స్తులనరించును.
ఈ కింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
బిన్నపైజా (అర (డాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0
చుక్కలకము నైజా 1-డా " " 0-12-0
వేలకనైజా 2 " " " 1-4-0
వేలకనైజా 4 " " " 2-0-0
వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
[పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిషాపులలోను దొరకును. దీనికి
అనేకమగు నకలునెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైన
ను, కాల్పునైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుము. ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రి దిగువవారికి
ప్రాసినచో ఆదాకిమ్యురుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

హాల్ ఏజంటు ఆర్థర్ ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జమ్నామసీదు బొంబాయి.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును.
పార్శ్వపు నొప్పుల కొర
దోలును. వాయువు
పోట్ల పోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
[వతియింట నుండదగినది.

సనమూలికలచే హిందూదేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనం డిపో. 109, (ఫోరోడ్డు, హంకాదా,
6, రంజిపెట్టి రోడ్, మద్రాసు.

చాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడికా సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిల్లా

అనంతరపు రక్తములన జనించు జాడ్యములకు కిరీటుమంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండములను
గండ్లను, ప్రాతశోషలను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (కీరి)

చాధాపీడిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన రోగములను
పోగొట్టును. నీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును, కాల్మసంబంధమును, నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 పాస్సుల బుడ్డిలో అమృతమును.

ప్రాప్తిరుదు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No 2 BOMBAY.

చిక డావారిపి ప్రశంస

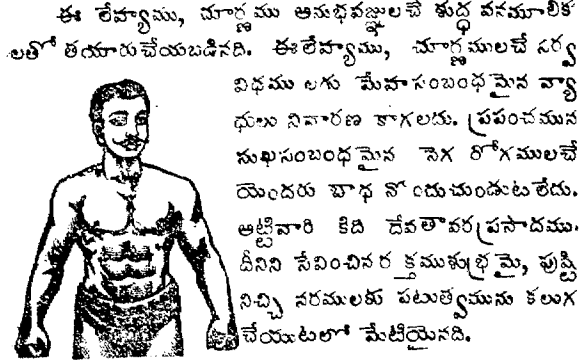
ఇది శస్త్రాలకంటి అపారము విరచితము.
ఇది 0-4-0 ప్రత్యేక అధికము.
అంతర్గత కాళారోగములు, 7 రెండుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

అంతర్గత శోకాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
ప్రాయబడినది. వెల 0-4-0 ప్రత్యేక ప్రత్యేకము.
అంతర్గత కాళారోగములు, 7 రెండుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయఃకాంత మార్గము.

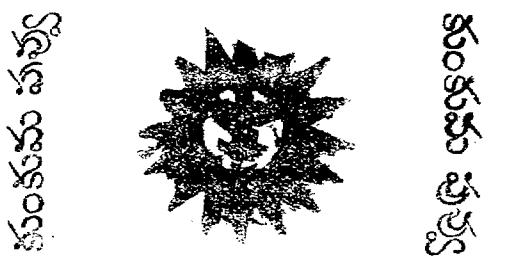
ఈ లేహ్యము, మార్గము అనుభవజ్ఞులచే శుద్ధ వనమూలిక
లతో తయారుచేయబడినది. ఈ లేహ్యము, మార్గములచే సర్వ
విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యా
ధులు నివారణ కాగలదు. ప్రపంచమున
సుఖసంబంధమైన నెగ రోగములచే
యెందరు బాధ నొందుచుండుటలేదు.
అట్టివారి కిది దేవతావరప్రసాదము.
దీనిని సేవించినరక్తముశుభ్రమై, పుష్టి
నిచ్చి సరములకు పటుత్వమును కలుగ
జేయుటలో మేటియైనది.
దీనిని శ్రీలు, పురుషులు, అందరును వాడవచ్చును. (586)
48 దినములు సేవించు లేహ్యము, ద్రావకముగల పెట్టు 2-కి 8-8-0
24 దినములు సేవించగల పెట్టు 1-కి 1-12-0
1 పెట్టుకు పోస్తేజి 0-4-0. 2 పెట్టు కొనువారలకు పోస్తేజి
ఇనాం. చిరునామ:— లేహ్యము డిపో,
నెం. 6. వేంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సామాకారుపేట, మదరాసు.

తెలుగు గ్రంథములు

నవలలు:— 1. అమృతకల్పి 1-4-0, 2. మంజుమతి 0-10-0,
3. జగన్మోహిని 0-8-0, 4. ఇందిరాననుభరము 0-8-0,
5. రంగరాజు 0-12-0, 6. కళావతి 0-12-0.
జీవితచరితములు:— 1. రామకీర్తనామి ఎం. పి. 0-8-0,
2. నివేదితసోదరి 0-8-0, 3. గోఖలే 0-8-0, 4. రాణదే 0-8-0,
5. హర్షింజ్జిప్రభువు 0-8-0, 6. విదన జార్జి చక్రవర్తి 0-8-0.
అన్ని తెలుగు గ్రంథములు ఒకేపర్యాయము కొనువారికి
పోస్టుఖర్చులు మేమే భరించెదము. (982-409)
ఎం. ఆర్. కృష్ణారావు అండు కో, నెల్లూరు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,
మాంటు రోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాపకమైన
తెలుగు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-అప్పారెడ్డి, వి. పి. ఎం. వి. పి. ఎం.
(946-887) మేనేజరు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు
మానవదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును
గమనింపుడు. కరస్పాడ్ డెప్పు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని.
(53) 21, హమ్మం పి, బొంబాయి.

K. B. JOSHI & Co,

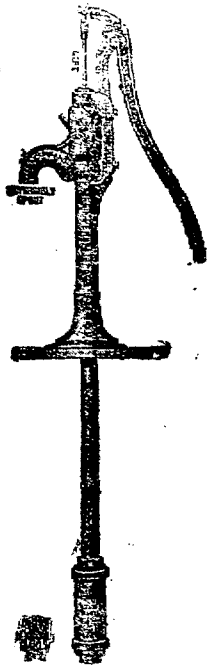
32, Hornby Road Fort,
BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the
largest available Hand Pump
on the Market. Very useful
for Shallow Water. Large
capacity to suit small irriga-
tion write for particulars and
prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deeps
wells up to 150 ft; Tank
Pumps of new pattern, ready
in stock. Write at once for
further particulars.

స్వపరిపాలనమునకు ప్రతికూలాక్షేపణము.

మదరాసునుండి వంపబడిన నివేదికము.

సిద్ధాంత ప్రభుత్వము ప్రధానమంత్రిగారికి సుసంగబడుట హామీయు రూపు లీర్చినము.

కార్మికసభవారితో సుపసంహరింపబడుట.

లండన్, జనవరి 28:— బీసెంటుమ్మగారిని నియమ విరహితముగ విడుదల గావించుటకును, అందు మూలమున స్థానిక ప్రభుత్వములకు గలిగిన పరాభవమును గూర్చి ఆక్షేపించుచు పంపబడిన మదరాసు నివేదికమును ప్రధాన మంత్రిగారికి సిద్ధాంత ప్రభుత్వముగ వ్రాసంగబడినది. ప్రధానమంత్రిగారికి అనేక కార్యములు నిర్వహించుటకు వలసిన భారమునుబట్టి, ఈ నివేదికమును తగినరీతిని అందుకొనుటకు వీలుకలిగినది కాదు. కాని, యిం దన్ని తరగతులవారికిని ప్రాతినిధ్యమునుబట్టిగానూ నేర్పాటులు గావించబడినది.

ఈ మధ్య జరిగిన కార్మిక సమావేశమున, ఇండో బ్రిటిష్ సంఘమువారు భారతదేశమున గల ఆంగ్లోనాథిని గూర్చి అనేకానేకముల దెబ్బకొడున కార్మికపక్షమువారు ప్రాంతదేశ స్వపరిపాలనాతీర్మానము నుపసంహరించిరి. ఈ సంఘాభ్యుత్థులగు సిద్ధాంత ప్రభుత్వము హోమరూపులు ఉద్యమము ప్రజాస్వామ్యాభివృద్ధికి దోడ్పడక పోవుటయే గాక దేశమున గల అసంఖ్యాకులగు జనులను అల్పసంఖ్యాకుల నిరంకుశ ప్రభుత్వపువారే ఒడ్రోయునని విస్పష్టము గావించి యున్నారు.

గ్లాస్టో వర్తక సంఘపు సంవత్సరసమావేశమున మహాభ్యుత్థులగు గార్లినరు గారు హిందూదేశపు స్వపరిపాలనాసమస్యను గూర్చి చర్చించుచు, బ్రిటిష్ అధికారమును తొలగింపగల యెట్టి శ్రమత్నములైన నావించునపుడు భాగుగ యోచించవలసిన ప్రేక్షకులను హెచ్చరించిరి. ఇందునుగూర్చి జరిగిన చర్చయందు బీసెంటు స్వపరిపాలనాంగ్లేసమునకు ప్రతికూలాభిప్రాయములు వెల్లించుచు, స్వపరిపాలనము హిందూదేశమునకు అనర్థదాయకమును అభిప్రాయము వ్యక్తీకరింపబడినది.

ఈ నివేదిక సంగ్రహము

బీసెంటుమ్మగారు "మదరాసు స్టాండర్డు" పత్రికను గూర్చి "న్యూఇండియా" పేరితో తత్పత్రికా నిర్వహణము ప్రారంభించి, హిందూదేశమునకు హోమరూపుల భ్యుత్థులగు టైల్ ప్రబల ప్రయత్నముల గావించు మొదలిడిరి.

సక్రమముగ స్వపరిపాలనా ప్రాప్తికి ఈ నివేదిక మూడు సంతకములు చేసిన మేము ప్రతికూలరము గాక పోయినను, తక్షణస్వరాజ్యమునకు మాత్రము విముఖులము. తక్షణ స్వరాజ్యమునకు మాడు ఆక్షేపణములు కలవు:—(1) ఈ సమయమున స్వపరిపాలనము సుసంగబడుట, ప్రభుత్వ దోష్టగ సామర్థ్యము నశించును. (2) హోమరూపుల ప్రసాదింపబడినయెడల భారత దేశమున విరోధి పీ య ను వర్తకులకు చాల విరోధము కలుగును. వీలయిన, హోమరూపులు వారు ఈ వర్తకుల స్వాధీనత్యముతో నీ దేశము నకు వచ్చి, దేశముయొక్క దారిద్ర్యస్థితికి కారణభూతులగు చున్నారని ఖండించుచున్నారు. (3) దేశము విద్యా విషయమున చాల వెనుక బడియుండుటచేతను, సాంఘికముగ అల్ప సంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణులకు లాభిడి యుండుటవలనను, రాజకీయసభ మినుమందైన లేకపోవుటవలనను, హిందూదేశమున కిప్పుడు స్వపరిపాలన మొసంగబడినయెడల అసంఖ్యాకులగు జనసామాన్యము అల్పసంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణుల నిరంకుశాధికారమువారే బడవలసివచ్చును. బీసెంటుమ్మ సామ్రాజ్యము నిమగ్నమైయున్న సమయమున తీవ్రతమాందోళనము గావించుటచే నిందు సంతకములు చేసిన వారామె యుద్దయమునకు విముఖులై యున్నారు. ఈమె ప్రభుత్వ ప్రభుత్వదోష్టగ నిరసమునకు గడంగుచు, అనధికార విరోధి పీయనులను, స్వపరిపాలనా ప్రతికూలరము నిందించుచున్నది. ఈమె యుద్దయ మునీత్రులగు సాగుదున్నది. ముద్రాభాసనానుసరణముగ ప్రభుత్వమువారు చ్యోదపిసపుకు, అల్లురు చహీము, ఎలులింగు, శేషగిరి అయ్యరు గా గ్లామెత్రాతలూ కొన్ని ప్రేటిష్ ప్రభుత్వమునెడల అనన్యము గడిగించునని ఆభిప్రాయపడి యున్నారు. కాని, యీ చర్చయూ, కొన్ని స్థానిక ప్రభుత్వములు ఈమెను తమ ప్రదేశములలో నడుగిడవలసివేసి ఆక్షేపణ, బీసెంటుమ్మగారిని దెబ్బకొంచాలవచ్చును.

సహకార సంఘములు.

1916-17 వ వత్సరపు రిపోర్టు

1917 వ సంవత్సరము జూను 30 వ తేదీతో సంతమైన వత్సరమునందలి సహకార సంఘముల కార్యక్రమము సంతృప్తికరముగ నున్నదని రిపోర్టు పాలకులకు నివేదించిన వ్యత్యాసములను వివరించుకొంటుంది. చెన్నైలో యందలి ముఖ్యధనాగారమును రాష్ట్రీయ ధనాగారముగ మార్చివేయుటయొక్క గంభీరము, విశాఖపట్టణము, ఉత్తరాగ్రాటంజిల్లాలందు సెంట్రలు ధనాగారములను సెలకొల్పటయొక్క సంవత్సరమునందలి విశేషాంశములు. గతసారి రిపోర్టు ప్రకటితమైన వత్సరమునందుకంటే ప్రస్తుతపు సంవత్సరమునందు పరపతి సంఘముల సంఖ్య వృద్ధియైనది; పనిపాటలకు వలసిన పెట్టుబడిసామగ్రిని పెరిగినది; నిలువసామగ్రి, భాగములక్రింద చెల్లించి యుండిన సామగ్రినుకూడ హెచ్చినది. మొత్తముమీద సంఘములన్నియు 1800 నుండి 2,216 కిని, వాని వ్యాపారపు సామగ్రి 169 లక్షనుండి 205 లక్షల రూపాయలకును, భాగములక్రిందను ప్రజలు చెల్లించినసామగ్రి 16.12 లక్షనుండి, 20.49 లక్షల రూపాయలకును, సెంట్రలు ధనాగారములకు విలక్షణమైన సంఘములకు సెంట్రలు ధనాగారములు మున్నగు నవి పెట్టిన పెట్టుబడి, 59.47 లక్షల నుండి 71 లక్షల రూపాయలకును, నిలువ ధనము 8.49 లక్షలనుండి 9.62 లక్షలకును వృద్ధియైనవి. బ్యాంకు లందు ధనాభావము కలుగుటచే సంఘము లడిగినంత పెట్టుబడిని పెట్టలేకపోయినవి. వ్యవసాయసంఘములందు 118, 989 మంది సభ్యులు గలరు. వారి యందు 87, 798 మంది రయితులు, 6, 556 మంది క్రైస్తవులు, 6286 మంది మహమ్మదీయులు, 5623 మంది పంచములు. పంచమసభ్యులు గతవత్సరము కంటే 870 మంది వృద్ధి పొందిరి. సభ్యుల కిచ్చిన సామగ్రి సకాలమునకు వసూలుగాక సహకార సంఘములు తంటాలు పడుచుండును. సహకార సంఘముల యభివృద్ధికి ప్రతిబంధకమును కలిగించు కారణములలో నింతకంటే యనర్థదాయకమైనది వేరులేదు. పరపతి సంఘములకు వసూలుగు సామగ్రిను బట్టి వాని మంచి చెడ్డలను నిర్ణయించుకొనుటకు వీలు కలుగును. గత వత్సరమునందుకంటే రిపోర్టుకు విమర్శించుచున్న కాలమునందు బాకీలందు అసలీఫాయిదాలు యెక్కువగానే వసూలుగుట కుభవమవచ్చును; పాత బాకీలు ను కొంత వరకు నువనూత్ర సంఘముల యభివృద్ధికి దోడ్పడినది. మన రాజధానియందు పది మండలములందు మాత్రమే సెంట్రలు ధనాగారములు లేవు. గోదావరి, మలబారు, దక్షిణాగ్రాటంజి, అనంతపురము, చిత్తూరు, కడపజిల్లాలందు ధనాగారములను పెట్టుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆ యత్నముల చిరకాలమందే ఫలించిన ఫలించవచ్చును. బళ్లారి, కర్నూలు మండలములం దింకను సహకారోద్యమమునకు అనువేర్పడి యుండలేదు. అందువలన నక్కడ ధనాగారములను సెలకొల్పటకు యత్నములు ప్రస్తుతము జరుగుటలేదు. సెల్లూరు తిరునల్వేలి మండలములందు భాగ నిర్ణీతమైన ధనాగారము లిదివరకే యుండుటవలన సెంట్రలు ధనాగారములను సెలకొల్పట కక్కడ గొంత ప్రతికూలము కలుగుచున్నది. సహకార ధనాగారము లేంతవరకు సంఘములకు సంబంధించిన వారి యొద్దనుండి, ధనము నాకర్షించునో దానినిబట్టి వాని

ఆందోళనము తీవ్రతముగనే యుండినది. కావున ఈమె నిర్బంధనాసమున నుంచబడినది. విమోచనమునకై ఆందోళనము జరిగినది. పిమ్మట నీమె విడుదల గావించబడినది.

పిమ్మట సామ్రాజ్యవాదసభలో ఓడ్రయారుగారు తమ రాష్ట్రీయను గల రాజభక్తి నుగడించుచు, యితర రాష్ట్రీయములలో యుద్ధమున కంకకృషి నులపబడలేదని చెప్పియుండిరి. ఇందుపై రాజప్రతినిధిగా కొనసగిన ఉపన్యాసము ఓడ్రయారుగారికి మానభంగమును కలిగించెను. ఇందుమూలమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వాధికారముల ననవసరముగ తగ్గింప యత్నించుచున్నట్లు తోచుచున్నది. కావున దేశపరిపాలనా సౌష్టవమునకును, శాంతికిని, ఆందోళనావరుల యెడ న్యాయానుసరణముగ వర్తించుటకు నిర్బంధనాసభి నిధించుటకును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి అధికార ముండవలయును. భావికాలమున రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు తగిన గౌరవమును నిలుపుటకు ఇండియా కార్యదర్శిచే ప్రకటనము గావించు శ్రీచక్రక్రి ప్రభుత్వమును. ఈ నివేదికమున సంతకములు చేసినవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

సామర్థ్యము వృద్ధియై యుద్దయము విజృంభించుటకు వీలు కలుగును. బ్యాంకులు తమలో దాము అప్పుపున్నకొనుచుండుటవలనను కొన్నిటియందు నిర్ణీతపుసామగ్రి కుడ తక్కువ యగుచుండుట తటస్థించుచున్నది. చెంగల్పట్టు, దక్షిణకనరా బ్యాంకులందు భాగములవని సామగ్రి విశేషముగ కావలసి యున్నది. భాగాదాయ ధనమును వృద్ధిచేయుటకు అధికారము యోచించుచున్నారు. తత్సందర్భమున గుంటూరు బ్యాంకు మాపిన యభివృద్ధి సంతృప్తికరము. భాగాదాయము మున్నగు పెట్టుబడి మున్నగు విశేషము వృద్ధి కావచ్చునని రిపోర్టుగ ఆభిప్రాయము. గత జూను 30 వ తేది నాటికి చెన్నై రాజధాని యందు 1898 అనిర్ణీత బాధ్యతా వ్యవసాయ సంఘములను, 9 నిర్ణీత బాధ్యతా సంఘములుకలవు. అవి సంఘముల కిదివర కిచ్చియుండిన నమోదును విమర్శన జరిగిన సంవత్సరమునందు తీసివేసిరి. ఆ వత్సరమునందు 319 క్రొత్తసంఘములు నమోదు కాబడియుండెను. అవిగాక 14 సంఘములుకూడవున్నవి. అవి సభ్యులకు అప్పియ్యవు. ధనము చలామణి తగ్గి గత వత్సర మెన్నియో వ్యవసాయ సంఘములు యిట్లుండినవి. వ్యవసాయసంఘములకు భర్త్యులను 89018 రూపాయలు మిగిలినవి. వ్యవసాయ సంఘము లిదివరకు చాల అప్పుపడిపోయి యుండినవి. అవి ఇప్పుడెప్పుడో కోలుకొనుచున్నవి. వానివలన నింకను 284076 రూపాయలవరకును రావలసియున్నవి. వాని వలన నష్టము కలుగుచుండు యెంతయు నిరుత్సాహముగ నున్నదని రిపోర్టు చే ప్రాయశాచింపచున్నారు. దాని విషయమై వారు పూర్తిగా యోచించుచుండిరి. చాల సంఘముల సభ్యులు చెల్లించవలసి యుండిన సామగ్రి (అసలీఫాయిదాలు) రాక బాకీయుండుట తటస్థించుచున్నది. సంఘములు వృద్ధియై పనిపాటలు పెరిగిపోయినను తేలికపెట్టుచాలక నిట్టి యనర్థములు కలుగుచున్నవి. వ్యవసాయ సంఘములు సామర్థ్యముగ పనిచేయుటకు నిరంతరము తేలికపెట్టుచుండి తీరవలయును. యూనియను తనిఖీ తీర్మానము జరిగినప్పుడు ఆ విషయం చిట్టి తీర్మానము గలవు. పరపతి సంఘసభ్యులకు తమ ధర్మములు తెలియంతకాలము తరుద్యయము వ్యాప్తి గాంచుటకు వీలుండదు. కిష్కహజులందు కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలలో రైతులకు చాల పెట్టుబడి పెట్టువలసి వచ్చినది. అందువలనను సహజముగ సంఘములు విశేషముగ అప్పియ్యవలసివచ్చినది. కాయధాన్యములు పన్ను చెల్లించవలసిన దినములందు దక్కుగాకపోవుటచే యందుకు కారణము. వ్యవసాయమునకు సంబంధించినవి, 14 సంఘములుకలవు. సరకులను సమర్పింపి, సమర్పిత అయ్యు పనియని నిర్వహించుచున్నది. అట్టిసంఘములు వృద్ధి పొందుటకు ముందేంతయో వీలుకలదు. ప్రభుత్వమువారి కిసంగతి తెలియును గావున వారియందు తగినశ్రద్ధను వహింప ప్రార్థింతులు. గోదావరిజిల్లాలోని తాళ్ళరేవు వ్యవసాయసంఘము 160 యెకరముల బంజరు భూమిని 11 సంవత్సరములకు కవులుకు పుచ్చుకొని పరపతి పద్ధతుల ననుసరించి సాగుబడి చేయదలచినది. వ్యవసాయ కాలవారును వారికి దోడ్పడుచుండుట సంతోష ప్రదము. గతవత్సరమునందు పంచముల నిలిత్తము స్థాపించినవి 15 సంఘములుకలవు. ఆ వెనుకటి సహకారము కంటే నవి రెండు రెట్లుకువృద్ధియైనవి. ప్రత్యేకకాటకుల యుపయోగాధ్యము సంఘములను సెలకొల్పట ఆంధ్రదేశముందు మంచిదేగాని రాసు రాసు వాని వలన యనర్థములు కలుగకుండ జేసికొను మనవచ్చుట ఉద్యమాభిప్రాయములకు విధానమున వారిని హెచ్చరించుచున్నాము. రాజధాని యందలి ఒక తిరుపతి క్షేత్రీయందు గల ప్రోద్బుధసంఘము తప్ప తక్కిన ప్రోద్బుధసంఘము లన్నియు నష్టపడిపోయినవి. అందులో గుడివాడలోని సంఘమునకు అధికముగ నష్టము వచ్చియుండెను. కార్యతత్పరత లేకపోవుటయూ సభ్యులవిముఖభావము నిందుకు కారణము లని రిపోర్టు సూచించిరి. గృహనిర్మాణమునకు యోగ్యుడైన సంఘములకు చవుక. వడ్డీకి సామగ్రి దొరకకపోవుట వలన వాని ప్రయోజనము ప్రజలకు కలుగ లేదు. దొరతనమువారు వానికి సామగ్రి పెట్టుబడి పెట్టుటకు వెనుకనుండు ఆలోచించువరకును వాని ప్రయోజనము వృద్ధికాదు. ప్రజలు సహకారోద్యమమునందు చాలయత్నము వహించుచున్నారని రిపోర్టు చెప్పి జేసిరి. ప్రజలంత కంటేను యత్నమును మాపుటకు వీలున్నదిగాని లేకపోలేదు. ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమునకు తెలిపిట్లు అధికారులు గాక ప్రజలు చేయు పనినిబట్టియు సహకారోద్యమపు భావినిధిని యుండును. అధికారుల శోకకృణుల నుండ నుండినయెడల సహకారోద్యమము వృద్ధి పొందుటకు మన దేశమునందు చాల నశకాశము లున్నవి.

జాతీయవిద్య

II

ఒక విద్యార్థిని అట్లు వ్రాయుచున్నాడు :-

స్వదేశ చరిత్రము తెలియని వాడు స్వదేశమునకు పయనమగుటకు ప్రభుత్వమునుండి చెప్పితిమి. చరిత్రమే కాక తక్కిన భాష విషయకవిద్యయందు గూడ చరిత్రతోడను స్వదేశముతోడను సంబంధము సంఘటనలే తెలుపవలెను.

హిందూదేశము లగు చిన్న బాలకుడు ఇంగ్లీషు భాషాపఠనాభ్యసనమునందు గ్రీకు, ఇటలీ మొదలగు విదేశీ పూర్వచరిత్ర విషయములనే చెప్పెను. అతనికి పర్యవేక్షకులు, దేశ చైత్రుడగు జియన్ చరిత్రమును, హెర్కల్స్ లిస్ మున్నగు వీరుల పూర్వగ్రామముల కథనమును నేర్పుచున్నారే కాని హిందూదేశ సంబంధము లగు కథనము, కావ్యములను నేర్పరులేదు. హిందూదేశమున నట్టివి లేవా? లేక కాదు. ఈ దేశ మట్టివానికి మిగుల పేష్చేసింది. వైకుంఠపర్వతమును, దేవదేవుడగు మహావిష్ణుచరిత్రమును భీమాదివీరుల పూర్వగ్రామముల కథనములను లేనాయెనా? ఇన్నియే కాదు. చెప్పనలెన్న ఎన్ని లేవు. ఎన్ని నీతికథలు, మహాకావ్యములు అన్యతామార్గముల కీయకొనక నిజ దారా ప్రక్రియలను, నిజధనరాసులను, నిజరాజ్యమును గోల్పోయి సకలకష్టముల నంది తుడ కానట్లేవా? కావ్యములను నేరల వాని నన్నిటిని మరియు నపారమగు కీర్తిధనమును సంపాదించిన సత్యచరిత్రము చరిత్రము లేదా? పితృవాక్పరిపాలనాగ్రామ రాజ్యములయందు చిల్లిగవ్వలు పోనాడి, వైధవమును ద్రోసి వారచీరల ధరించి యోగ్యతసంతోషముతో పూర్వ కథనములకరిగిన శ్రీరామచంద్రునిచరిత్రము లేదా? గోపరాజ్యము నెట్లో సంపాదించి యొక్కత్రుటితో దల్లి తనకీయ, నతిహేయముగ దల్లిరి జూచి, రోసి, కాంతారసీమల గాలములు ముచ్చుచున్న యగ్రజానికడకేగి రాజ్య మప్పగించిన భరతుని చరిత్రము లేదా? అన్నదమ్ములకు తాట రాజ్యమున సా బాలనకు మార్కుగల్గియు ఇహలోకముఖములం దిభ్యంతమగు నానందము యెట్లా జీవనము గడపుట కైదుగ్రామము లిచ్చిన బాలనను యుద్ధిష్ఠునిచరిత్రము లేదా? కన్నశంక యయ్య దైవమును ధిక్కరించి తన్నే కొల్లొక్క మని యడుగు పిరణ్య కళిపునిమాలకుల లొంగక పలుబాముల నందిన ప్రహ్లాదునిచరిత్రము లేదా? రాజ్యశంకలను నెనలేని ప్రహ్లాదేశ్వరుని గలగు శ్రీకృష్ణునిచరిత్రము లేదా? ఇంక వీరులకును, భక్తులకును తెక్కలేదు. సాధ్యములలో? తెక్కకట్టుక. దయ యతి, చంద్రచరిత్ర, ద్రాపది, సీత, సావిత్రి..... ఇంకెందఱు! ఒకరా? ఇద్దఱు! ఇట్లు అనేకులు రాజులు, రారాజులు, మహారాజులు, ప్రభువులును, దానిస్తాపరులు, తపోనిస్తాపరులు, ఏకపత్నికరులు, కథ్యవాక్పాలనాపరులు, పితృవాక్పరిపాలనా భరంధరులు, రాజ్య శంకలక్షులు, నీతి శాస్త్రజ్ఞులు, రణశాస్త్రజ్ఞులను కావ్యనాటకాలకార శాస్త్రజ్ఞులను, పత్రికలలో రిపోర్టరులు నగు వారి పూత చరిత్రము లెన్ని యున్నను కథలకై పరదేశములకు బోనెల? పురాణేతిహాసము లీ దేశమున గలవా?

ఇన్నియము నితరకర జర్పించుటకు గారణము గలదు. చిన్నపిల్లలకు నూతనజ్ఞాన మందురించి వికసింపజేయవలె నన్ను తామెన్నడు జూడని విషయముల బోధింపగూడదు. ఆంధ్ర దేశజాడగు బాలనకు జి. యస్, హెర్కల్స్ లిస్, ఆలింపన్ అను నామములు విన్నవో నని యేవో మొదట తెలిసికొనుటే కష్టమగును. అవి నడులో, పర్యవేక్షకులలో, మహాభారత మగు మృగములో, భూర వనములో, సముద్రతరంగములో తెలియవు. ఈ మాటల నెన్నఁదాతఁడు నియంధించు. వీని నుచ్చరించుటకును, జ్ఞానక ముందుకొనుటకును గొంతకాలము పట్టును. అప్పుటికిని "గ్రీకు దేవుని పేరేమి?" యని యుపాధ్యాయుడడిగిన తోడనే "ఆలింపన్" అనియు, "జియస్" యేమి యన "దేవనివాసమగు పర్వత"మనియు బాలురు చెప్పట యసంభవము గాదు. ఇంతకును గ్రీకు పురాణములను, ఎద్దుమొగమువారల కథలును తెలిసికొనవలె హిందూబాలనకు గలగు లాభమేమి? మహావిజ్ఞానమేమి? అని వాని కింటికడ బనికివచ్చునా, లేక జీవయాత్ర గడపుట కుపాయము గలిగియునా? తన సంఘాచారగంపత్రి తెలియనివారికి పరసంఘాచార సంపత్రియే? నిజదేశమహిమ తెలియని వానికి బరదేశమహిమమే? స్వదేశపు బుర్రాణము తెలుగని వానికి పరదేశపు బుర్రాణములే ప్రియమైనట్లే త్రిజ్ఞానము లేనివానికి బరమత త్రిజ్ఞానమే? కనుక నిట్టివిద్య చిన్నవారకు విజ్ఞానభాగ్యంబగుటకు మార్గము వారిని బాధములొప్పు తెచ్చుగల యాంధ్రములగు సొసరించును. ఇదిగాక జాతీయవిద్య నేర్పవలె? రాముడు, సీత, వైకుంఠపర్వతములు, భీముడు, అర్జునుడు, దండకారణ్యములు, వీని గూర్చి నేర్పినవో బాలకుడు

గవ్వముగల్గువా? హిందూదేశమతాచారములు వానికి తెలియకపోవునా? తానినది బోధపడక పదముల నుచ్చరింపలేక అనేకయత్నార్థపదములను మనమునం దిడలేక కష్టపడునా?

ఇంగ్లీషుపాఠములలో నింగ్లాండు దేశపుకథలను ఆదేశకృత బ్రకృతియు దృశ్యము లగుచుండును. ఆరడుగుల యెత్తుగలమంచు, నూగర్థరక్తిలేమి, అమితవృద్ధుడార— ఇతన్నియు నిక్కములగునా? ఇది యేదేశము? అని బాలురు వానియందు నమ్మక ముంచరు. సముద్రతీరము, ఎండ, సాయంకాలము నందు మెల్లనిపిల్లవాయువులు— వీని గూర్చి నేర్పినవో విద్య యన వారు రోయరు.

అడువారు మగవారును నోకేవోట గలిసి తిరుగుచుండుటయు ప్రభువులు ధర్మపత్ని సమేతులై పూటకూటి యింటికి విలాసాగ్ధ మేతెంచుటయు, రాజదండలు సాధ్య సమేతులగు ప్రభువులను గలిసి మొగముల వికృతరూపములను ధరించి యాడుటయు విన్నవో "ఇది యంతయు నట్టి యబద్ధము. రాజులేమి! పగటి కేవలముల ధరించు చిచ్చుగాండవలే నాడుటేమి?" అని బాలురు పాఠము లన్న యబద్ధము లని వాపోవుదురు. రాజుల దర్బారులును, ఆంతఃపుర సమాచారములును ఉత్పన్నమగుచుండు రాజు లూరేగుటయును వీనిగూర్చి చెప్పినవో?

ఇట్లునుటలన దైని జెప్పిన గంతుయు గల్గును. స్వదేశజ్ఞానమే కాని పరదేశజ్ఞానము కూడదనియు మాభవాగ్ధముగాదు. విద్యార్థులకు విజ్ఞానము గల్గింపవలయునన్న తెలిసిన సంఘటన తొలగి జెప్పి తెలియనివాని ననంతరము బోధింపవలయును— తొలగి తనసంఘాచారములను, తనదేశ చరిత్రమును, పూర్వ పురాణేతిహాసములను జెప్పి యనంతరము పరదేశ సంఘాచారములు, చరిత్రమును, పురాణములను జెప్పినవో దనదేశమున నున్నవాని పరదేశములనున్నవానిని జూచి సరిపోల్చి, యాలించించి తెలిసికొనగలడు.

తరువాత నా బాలుడు నై తరగతులలో జేరినవెనుక శాస్త్రపఠనము గావించునప్పు డేరితి జరుగుచున్నదో చూడవలయును. కృత్తి శాస్త్రము నభ్యసించు నప్పు డాదిత్యార్థి యెన్నఁడు జూడని ఒకచెట్టు, బీచు మొదలగువాని గూర్చియే చెప్పెను. జంతుశాస్త్రమునందు "క్వాలో" "నెటింజే" మున్నగు పక్షిజాతులను ముచ్చటలే వచ్చుచుండును. అనేక వృక్షజాతులను, పక్షిజాతులను, జంతుజాతులను హిందూదేశమునలేవా? లేవనికాదు. ఉన్న నునేర్పరు. హిందూదేశమున నున్న వృక్షములు, పక్షులును జంతువులు నేపాశ్యాదేశము నందును లేవు. క్వాలోయెట్టిదో యెన్నిరంగులగునో, యెప్పుడెప్పుడు కాన్పించునో, యేమేమిపనులు చేయునో పుస్తకమునందు జదివియుండురేగానీ జీవితకాలమునం దెన్నడు నీ దేశమున జూడఁజూరు. ఈలాటి విద్యయే యింగ్లాండు దేశమున గలపురు రనుకొందము. ఏనుగుగూర్చియు, హింపాటకునో, నాగులొను, వ్యాఘ్రము, సింహము, కర్రము మొదలగు జంతువులను; కంగ, మామిడి, గుచ్చడి, చింతచెట్టు గూర్చియు నాంగ్లేయవిద్యార్థులకు నేర్పినవో వా రేనుకొందురు. భూకములు, రామచిరుకల, గొరువంకలును గలవని చెప్పినవో వారు పట్టిన నవ్వి యుపాధ్యాయుఁడు పరిహసించుచున్నాడని యనకపోరు. ఇట్టి విద్య హిందూదేశమున జెప్పుచున్నార కావుననే మనము పుస్తకములనే కదలుజొంది పుస్తకము గాక యింక బ్రపంచకము లేదనుకొను పురుషులై, కేవల పుస్తకజ్ఞానము వక్క ప్రపంచకజ్ఞానము లేక కూపథ మందాకముల బోలియున్నాము.

కనుక నీవిద్యాపద్ధతి గంతుయు మార్చి దేశీయవిద్య మన విద్యార్థులకు నేర్పినవో పుస్తకజ్ఞానము ప్రపంచిక జ్ఞానముగ మారి వారు పుస్తకములనే పూజించు పురుషులుగాక సంఘమున దేశము నుద్ధరించు మహాపురుషు లగుచు.

సమకాలికాభిప్రాయములు

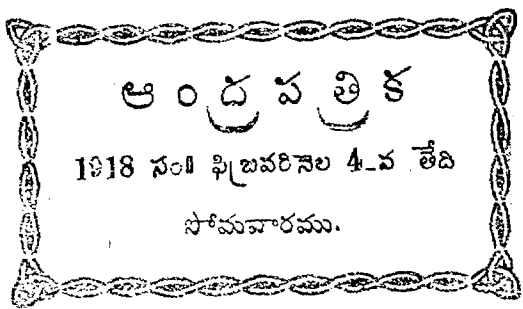
ఇంగ్లాండునకు ఆంధ్రరాయబారము.

కడచిన కనివారము బందరు పురమందిరమున జరిగిన మహాసభలో భో. పట్టాభి సీతారామయ్యగారిని, ఇంగ్లాండు నకు రాయబారిగ బంపుటకు తీర్మానింపబడినది. అందుకై నిధిని సమకూర్చుటకు గాను ఒక కమిటీ యేర్పడి, దివాన్ బహద్దర వారణాసి శుభ్రవ్యాజ్యముగాను, వల్లూరు నూర్య నారాయణ రావుగారును కార్యదర్శకుగ నియమింపబడిరి. కాలవిలంబనము విశేషము లేకపోవటచే, ఈ నిధికి సహాయము చేయవలయుకొనినవారు ఆ కార్యదర్శకులలో నెడకేర నైనను మెంటనే తమ విరాళములను బంప ప్రార్థితులు. వాలుగువేల రూపాయ లైనను వనూజచేయవలసి యుండునని మెకుక నూచించి యుంటిమి. ఎక్కువమంది తోడ్పడిన గాని, గావలసిన మొత్తము త్వరలో సిద్ధింపజాలదని విష్ణునించుచున్నాము. స్వల్పవిరాళము లైనను వందనములతో స్వీకరింపబడును. (కృష్ణాపత్రిక.)

అనవసరమగు సంఘము.

హిందూదేశ సంస్కరణోద్యమాభిలాషు లెల్లరును హిందూబ్రీటిషు సంస్కరణోద్యమల వారయ పుతూపాల మానములై యుండుట సహజము. భారతదేశమున బ్రిటిషు పరిపాలనాధికారము తగ్గిపోవుటకు గాని, నశించుటకు గాని చేయవలగు ప్రయత్నములను వీరు నిరోధింపు చుండురు. రాజభక్తి పూరిత సంఘములకు చేయూత యొసంగి, ఆర్థికాభివృద్ధి సంరక్షించి దేశజాల అభివృద్ధికి తోడ్పడి, దేశ సురక్షితమునకు సహాయము చేయగల సంస్కరణముల ప్రోత్సాహ పరచుచు, కృషి సలుపుటయే యీ సంస్కరణోద్యమములు. కాని తూర్పు ఇండియా సంఘము యీ యుద్యోగములలో కృషి సలుపుచుండ నూతనముగ హిందూబ్రీటిషు సంఘ నిర్మాణమునకు గతంచేమి? హిందూబ్రీటిషు సంఘనాయకుల యుపన్యాసముల వినినయెడల, యీ సంఘము ప్రభుత్వమువారి సంస్కరణ విధానమునకును, హిందూదేశ స్వపరిపాలనోద్యమమునకును ప్రతిహేతులమని సువ్యక్తమగుచున్నది. ఈసంఘము ధీశక్తి విరహిత మార్గము ననుసరింపుచున్నది. వీనికి సిద్ధమైన ప్రభువుగా రధ్యతులగుటలో ఆశ్చర్యమేమియులేదు. ఏలనన, వీరి ఉపన్యాసములలోనెల్ల యుద్ధ ప్రారంభమునండియు బయలు వెడలిన యుద్ధయములను, భారతీయుల ఆశలను వీరు గ్రహించి నట్లు తోచుట లేదు. కాని యీ సంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గమున మహారస్థావులగు సర్ వెస్టువ్విలే గారును, సర్ ఫ్రాన్సిసు గుంగువా స్పెండుగారును ఉండుట ఆశ్చర్యజనకముగ నున్నది. సర్ జాను హ్యూక్స్టెన్, సర్ విలియము గుర్తగాల్లుకూడ యుండుకలరు. భారతదేశభావిధితి జోలాయమానముగనున్నది. సమయమాయకరముగనున్నది. భారతీయులెట్టిసమయమున నురక్షితముగ ప్రయాణముచేయ బాధ్యులగువారల సహాయమును వాంఛింపుచున్నాడు. కాని నూతనోద్యమమును ప్రారంభించి మనయెడల ప్రతిహేతుల భావముల గలిగియుండలేదు. — ఇండియా పత్రిక.

వైగుభయము లేదు.
వైద్యరత్న వండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
వైగు వైగు
ని వారకావధములు
మా మందులు గడచిన ఇరవది వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా, సింజి దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల యందును అనేక వైగు రోగులను కాపాడుట ప్రోత్సహించెను. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన
వైగు సోకదు.
మోమాదిపానకము 6 బౌన్సుల బుడ్డి ౧-కి రు ౧-౦౦ | శరభాశ్మశం 1 బౌన్సు బుడ్డి ౧-కి రు ౦-౧౦౦
డిబ్బో 8 " " ౦-౧౦౦౦ | డిబ్బో 1 " " ౦-౦౦౦౦
హృదయ పోషకము. రోగివాడికి మానెడ్ల క్యాటలా గుదితముగ తంజేబడి ను.
తంజి విలాసము: "వండిట్" ముదరాన్.
ఆయుర్వేదాశ్రమం, ౫౫, ఆచారప్పకవిధి, డి. టి. మదరాసు.

1918 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 4వ తేది

సోమవారము.

సిద్ధాంత ప్రభువుగారి చర్య:

ప్రతికూలుర సంతసము.

(-)

హిందూదేశపు భావి రాజకీయస్థితి గూర్చి దలపోయినపుడు, ప్రతికూలుర మానసము చికాకుబడుచుండును. నిర్బంధావాస శిక్షలు విధింపబడినపుడు, వారికి మానసికానందము గలిగెను. ఛేదనముగారు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిపదవికి రాజీనామా యొసగినపుడు, ఆనందమునకు కొంత కొరత గలిగెను. మాంటాగూగారి పేరు వినబడినతోడనే, సంతసము చాలవరకు దగ్గెను. తుట్ట తుడకు నిర్బంధావాస శిక్షలు దొలగింపబడునని తెలిసినతోడనే, సంతసమంతరించి, రోమానలము ప్రజ్వలించెను. ఒక్క తండ్రివార్తతో, మాంటాగూగారిని స్వావధిష్టల జేసెదమని మొయిల ప్రతిక బెదిరించెను. ఆశపథము కొనసాగలేదు. మాంటాగూగారు హిందూదేశమునం దమగిడగూడదని, తిరిగి ఆంగ్లోదేశము జరిగెను. అయ్యదియు నిష్ఫలమయ్యెను. బాహ్యతగల స్వపరిపాలనను తమ యాదర్శముని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుటయు, అందు కనుగుణ్యముగ ప్రజలవాంఛలెక్వయో కనుగొనుటకు మాంటాగూగారు హిందూదేశమున కేతెంచుటయు, ప్రతికూలురకు దుఃఖించుచున్నాడు. హిందూదేశమునందు తమ పట్టుదల కొనసాగక బోయినను, ఆంగ్లదేశమునందు ప్రతాపము జూపించెదమని, ప్రతికూలురు భయపెట్టి ఇంజో బ్రిటిషుసంఘమును నిర్మించిరి. ఇంతలో లేబరు సంఘమువారు హైందవాశయములకు సానుభూతి జూపిరను వార్త విననయ్యెను. అంతటితో నాశాభంగము మిక్కిట మయ్యెను. భావిస్థితియంతయు సంధికార బంధురమయ్యెను. హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము లభింపకుండ నిరోధించు మార్గము లన్వేషింపబడెను. కాంగ్రెసు హోంరూలు సంఘముల రాయబారములను ప్రతిఘటించుటకు తగిన సన్నాహములు జేయుట కెన్నింపబడెను.

ఇంతలో రాజకీయాంబర విధిమందు ఆశాకిరణములు రెండు గాన్పించెను. అవి పొడగట్టగనే, కొంత హృదయ తాపము చల్లారెను. గత శనివారమున మొయిల ప్రతికకు లండను స్వీయవిలేజిరి యొద్దనుండి తండ్రివార్త వ తెంచెను. రూటరు బంపని వర్తమానమందు గాన్పించెను. స్వరాజ్య మితత్వరతో రానేరదని, ధైర్యము గలిగెను. మానసము కుడుటబడెను. ఆ తండ్రివార్త మొయిలు, జన్మిను ప్రతికకు నలంకరించెను. చెన్నపురముండి బిసెంటు నిర్బంధ విమోచనముగూర్చి యసమ్మతి దెలుపుచూ, విన్నప ముంపబడెను. ఆ విన్నపమును స్వయముగ నొసగుటకు రాయబారమంపబడునని సిద్ధాంతము ప్రభువుగారు ప్రధానమంత్రియగు లాయడుబాబ్బిగారికి దెలిపిరట. కాని పనితోంజరలచే వారెందు కంగీరింప లేదట. తుట్టతుడకు విజ్ఞాపనము సిద్ధాంతముగారిచే ఆతరంగికముగ సమర్పింప బడెనట. విన్నపమున సంతకములు కొలదిగ నున్నను, యవి ప్రసిద్ధులగు ఆంగ్లేయు,

హైందవులవయి యున్నవని, మొయిలు ప్రతిక అభయ మొసగుచున్నది. విజ్ఞాపనమును పరికించిన మొయిలు ప్రతికయం దనుదినము గాన్పించు వ్రాతలలోని విషయములు దప్ప వేరెక్వయి గాన్పించవు. కాని విజ్ఞాపనమందు జూపబడిన తర్కము మాత్రము నిరుపమానము! బిసెంటుగారి నిర్బంధ విమోచనము దేశహితమునకు విరుద్ధమే గాక, రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యాదర్శమునకు గూడ విరుద్ధమని యందు గాన్పించుచున్నది. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమనగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల నిరంకుశమని, యీ విజ్ఞాపకుల యభిప్రాయము. ప్రజలకెక్కి పాలనాధికార మొసగకుండ, రాష్ట్రములపై సామ్రాజ్య ప్రభుత్వపు యంకుశమును తీసివైచుటయే, వీరి సంస్కరణాశయము. ఇట్టి సంస్కరణ మవసరమని ప్రతి యూరపియచుడును, ఆంగ్లదేశమునందు దెలుపవలయునని మొయిలు ప్రతిక గోరుచున్నది. హోంరూలు వాంఛనియము గాదని విజ్ఞాపనమున మూడు కారణములు జూపబడినవి. స్వపరిపాలనముచే, యద్యోగ ప్రతిష్ఠ తగ్గుట ప్రథమ కారణము. యూరపియను వర్తకుల పురోభివృద్ధికి భంగ మొదవుట రెండవ కారణము. బ్రాహ్మణాధికారము ప్రబలుట మూడవ కారణము. ఘోర సంగ్రామ మధ్యమున యిట్టి వికారపు కోర్కెలను, స్వరాజ్యవాదులు గోరుట అసంభావ్యమని విజ్ఞాపనము దెలుపుచున్నది. బిసెంటుగారికి తిరిగి స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటయు, పంజాబు రాష్ట్రాధిపతియగు ఓడ్యయరుగారిని రాజప్రతినిధిగారు నిండు సభలో మందలించుటయు జూడ, రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము అధరహితమయ్యెననియు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల మర్యాదకు చెరుపు గలిగెననియు, విజ్ఞాపనము సూచించినది. అందుచే రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లేవక గడంగినను, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి కింకముందు నుండియు జోక్యము గలుగజేసికొనరని వాగ్దాన మొసగవలయునని, మద్రాసు విజ్ఞాపనము గోరుచున్నది. ఈ విజ్ఞాపనమును సిద్ధాంతముగారు సమర్పించుటయే ప్రథమ విజయముగ, మొయిలు ప్రతిక ప్రకటించినది.

రెండవ ఆశాకిరణము లేబరు పక్షమువారు స్వరాజ్య తీర్మానము నుపసంహరించికొనుట. ఇంజో బ్రిటిషుసంఘమువారి నూచనల ననుసరించి పరిశ్రామిక సభవారు హోంరూలు తీర్మానము గూర్చి వెనుకాడిరట. ఇందెంతవరకు సత్యము గలదో మున్నందుగాని తెలియదు. ఇంతియగాక, గ్లాసుగోయందలి ఆంగ్ల వర్తకసంఘమువారి సాంపత్తిక సభలో స్వరాజ్యము హిందూదేశమును విపదంబుధిలో ముంచునని ఉపాధ్యక్షులు నుడివెరట. ఈ వార్త మొయిలు జన్మిను ప్రతికలను ఆనందాబ్ధిలో ముంచినవైచెను. 2వ తేది ప్రతికా సంపాదకీయ వ్యాసములలో నీ ప్రతికలచే సంతస మధికముగ వెలిబుచ్చబడెను. ఇంతమాత్రముచే స్వరాజ్య వాదులకు సంపూర్ణాపజయము సమకూరక బోయినను, అపజయారంభమున కిది చిహ్నమని మాత్రము మొయిలు ప్రతిక గనిపెట్టినది. ఈ వార్తలు మొయిలు జన్మిను ప్రతికలకే గాక మాకును సంతోషకారణమగుచున్నవి. ఆంగ్లదేశమునకు భారతదేశపు రాయబారము శీఘ్రముగ వెడల వలయునను నవసర మిందుచే దృఢోచరమగు చున్నది. ప్రతికూలుర సంచలనమే స్వరాజ్య వాదుల సత్సహపూరితుల జేయును. దృఢ ప్రయత్నములకు, వారిని పురికొల్పును. లేబరు పక్షమువారు కాంగ్రెసు రాయబారము నివేదించెడి విషయములను పూర్తిగ గ్రహింపదలచి, నీ తీర్మానము నాపి

యుందురని మా అభిప్రాయము. అందుచే ప్రతికూలుర సంతస మెప్పటివలెనే, తాత్కాలికముగ నుండక దప్పదు. మే మిదివర కనేకమారులు సూచించిన విధమున స్వరాజ్యసంపాదనము భారతీయుల మనో నిశ్చయముపై నాధారపడి యుండును. దృఢ సంకల్పమే విజయమునకు మూలము. ఎన్ని విఘ్నము లేతెంచినను, వాటి నెదుర్కొనుటకు భారతీయులు సంసిద్ధులయిరేని, విజయము ద్రువమగును. ఆంగ్లదేశమునకు వెడలు భారతీయ ప్రతిఘటనలు, తమ వాంఛలను అసందిగ్ధముగ వెల్లడింపవలెను. స్వరాజ్య మొసగి తీరవలయునని ఆంగ్లదేశమున పట్టుదల జూపవలెను. భారతీయుల, స్వరాజ్యమును పొందుటకు కృతనిశ్చయమై యున్నారని నివేదించవలెను. ఈ తరుణమున వెనుకాడుట ఆత్మవిచిత్రము. భారతీయాశయ దృఢత గ్రహించిరేని, ఆంగ్లదేశీయులు స్వపరిపాలన మొసగుటకు వెనుదీయరు. ఆంగ్లేయుడు కార్యవాది. సిద్ధాంతము లాతని మానసమున జొరవు. తర్కముతో నాతనికి బలలేదు. స్వపరిపాలన మొసగనిచో, హిందూదేశము దశాంతి వెనుకనని గ్రహించినతోడనే, ఆతడు వెంటనే స్వపరిపాలనము నొసగును. ఈ సత్యమును మరుగుచుటకై సిద్ధాంత ప్రభుత్వమును, ఇంజో బ్రిటిషు సంఘము వారును ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ మరుగును దొలగించి, తిలకు, మాలవ్యా, కపర్, జిన్నా, పాల్, కట్టా భిషిత్తారామయ్య, మొదలగు భారతీయ ప్రముఖులు సత్యమును ప్రస్ఫుటము జేసినచో, విజయము లభింప కుండుటకు సాధ్యమగునా?

(-)

వాక్స్వాతంత్ర్యము.

(-)

నిర్బంధ శాసనము లొకటివెంట నొకటి హిందూదేశమున వ్యాపించుటచే, వాక్స్వాతంత్ర్య, ప్రతికా స్వాతంత్ర్య నిరోధమునకు, భారతీయుల లలవాటుపడిరి. కాని ఆంగ్లదేశమున గూడ నిట్టి పరిస్థితులు కొలదికొలదిగ సంగ్రామము పేరున వ్యాపించుచున్నవి. న్యూస్పేట్సుమీను ప్రతిక ప్రస్తుత వాక్స్వాతంత్ర్యస్థితిని భావగర్భితముగ వ్యాసములో పరిశీలించినది. పసిబాలుడు ముద్దుపలుకుల నుడువునపుడు వెదలుసంతసించెదరు. బాలుని ప్రోత్సహించెదరు. కాని మాటలు బాగుగ నేర్చిన పిమ్మట, అందుకు నిర్బంధములు గల్పింపబడును. అనాగరికులు, కొన్ని మాటల నుచ్చరించుటకు వెరచెదరు. తమ నామము నుచ్చరించుట కిష్టపడరు. కొందరను మానుషేర్లలో బిలుచుచుందురు. ఇంకను నాగరిక దేశములలో వాక్కును నిర్బంధించినచో, అపాయము తొలగనని యూహించువారు గలరు. 19-వ శతాబ్దమున, ఆంగ్లేయు లందరకును బిల్లెండువారి జాతీయభావము ద్రోహమని యభిప్రాయ ముండెడిది. అందుచే దాని నడచుటకు ప్రయత్నము లనేకములు జరిగెను. ఏడుమార్గ మొసర్చినను, తమ యభిప్రాయములకు సరిపోయిచో, మనస్సమాధానము జేసి కొనువారన్ని కాలములందును గలరని న్యూస్పేట్సుమీను ప్రతిక వ్రాయుచున్నది. సోమరు సెట్టుడచెనెగారు "నేను బిల్లెండు రాష్ట్రాధిపతి నయినయెడల, డివాలేరాను తుపాకితో కాల్పించి యుందు"ని చెప్పిరట. ఈ వాక్యము ద్రోహపూరితమని ఐరిషు జాతీయవాదుల యభిప్రాయము. ఈ వాక్యమునే తలక్రిందులు చేసి, ఐరిషు జాతీయవాదుల ఆంగ్లదేశీయులపై ప్రయోగించినచో, ఆంగ్ల ప్రేమకు కర్ణకరోరముగ నుండెడిది. అందుచే, అభిప్రాయ భేదములయెడ, ఓమి యవసరమని, న్యూస్పేట్సు

ట్యుమెన్ బోధించుచున్నది. కొందరి యభిప్రాయముల కవకాశ మొసగుటకు, వాటి విలువ కారణము. మరి కొందరి యభిప్రాయముల కవకాశ మొసగుటకు, వాటి నిస్సారత కారణము. జ్ఞానాజ్ఞానములు రెండును బహుత్వమును వాటి రాపిడివలన గాని సత్యము వెలువడలేదని. వాక్యాన్వయత్రయము లేనివారికి, భావస్వాతంత్ర్యము సూచకమగును. అట్టి ప్రపంచము సౌఖ్యభూయిష్టముగ నుండజాలదు. కాని వాక్యాన్వయత్రయ నిరోధము చిరకాల మాగదు. అవకాశము కొరకు నిరీక్షించుచుండును. చారిత్రలో నెక్కడను స్వాతంత్ర్య నిరోధము విజయము గాంచలేదు. కరుని యభిప్రాయముతో నేకీభవించుట వేయి. కాని అభిప్రాయ ప్రకటనమునకు కరునికి స్వాతంత్ర్యము గలదని యంగీకరించుట వేయి. నిరంకుశులు రెంటిని భేదము గనిపెట్టజాలరు. న్యూస్ పేపర్లు మేను పత్రిక వ్రాసినట్లు “ఈ సమయమున అనంతవాడిచే, నిజ మబద్ధమని ప్రకటించబడిన నవ్వములేదు. సత్య చుండుచేసింకను స్వచ్ఛందమై ప్రకాశించును. అసంగతమునకు వెరుచునది మనలోని సత్యస్వభావము గాదు. మనలోని యసనానభావమే, మనల నెటుల జేయును.”

ఆంగ్ల దేశమునందే వాక్యాన్వయత్ర నిరోధముచే గలగు నిబ్బంధము గ్రహించబడుచున్నది. ఉదాహరణలలో స్వాతంత్ర్యపక్షమును బోషించుటకు, ఉత్సాహము చూపబడుచున్నది. సంగ్రామోద్దేశములకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించుటకు, ఆంగ్ల ప్రజ లికమీద సహించజాలరు. హిందూ దేశమందలి నిర్బంధముల విషయమై యీ తరుణమునందే వారు సులభముగ గ్రహించగలరు. ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలు భారతీయులకు, అనుకూల వాతావరణ మేర్పడుచున్నది.

—(౦)—

నిద్రముగ నుండుట

సంగ్రామ మధ్యముందు, జాతీయోద్యమము గూర్చి చర్చించుట దేశద్రోహ మని, మద్రాసు విభావము చెబుచున్నది. విచారకు లొక మామ ఆంగ్ల దేశ స్థితిని పరిశీలించి, నట్టి యాజ్ఞానాజ్ఞానములను, యుద్ధానంతరసమస్యల గూర్చి లండను టైముస్ పత్రికయే చర్చించుచున్న దని, నేడందిన పత్రికల జూచిన విశేషము గాగలదు. సంగ్రామానంతరము నైనికులనేమియు దేశములోనికి వచ్చెదరు. కిరు దృష్టకాయులు. ఆరోగ్యవంతులు. వికీరగిన వని జూపుట ఆంగ్ల దేశపు విధి. అందుగూర్చి ఆంగ్ల దేశ ప్రముఖులు చింతించుచున్నారు. భిక్షుగారు తమ విద్యాశాసనమును ప్రవేశపెట్టుట కిది యొక కారణమని నుడివిరి. యుద్ధానంతరము దేశపరిశ్రమ లభివృద్ధి జెందవలెను. దేశసంపద తీరిగి వెల్లివిరియవలెను. నైనికులకు జీవనమార్గము జూపవలయును. లేనియెడల దేశమునందశాంతి ప్రబలును. అందుచే, పత్రికామక విద్యకు ప్రాధాన్యముగ తేలికొనవలె విద్యాశాసనము నిపుడే యంగీకరింపవలె నని, టైముస్ పత్రిక హెచ్చరించు చున్నది. ప్రధాన మంత్రియు, బోనార్లా గారును, ఈ శాసనపు ప్రాముఖ్యము గ్రహించిరి. ప్రపంచములో ఆంగ్ల యులు తిరిగి తలయెత్త వలయు ననిన, జాతీయ జీవనమున పునర్నిర్మాణ మవసరమని టైముస్ పత్రికాభిప్రాయము. ఇప్పు డీ విషయమై యాలోచించుటకు బాను కొననిచో, దేశమున కపాయము పాట్లెని నని యీ పత్రిక చెబుచున్నది. ఆంగ్ల దేశమునందు యుద్ధానంతరసమస్యల గూర్చి తీవ్రముగ నాలోచించుచున్నారు. అధినిదేశ రాజ్యము నిట్టికార్యమున

త్వరపడుడు !

త్వరపడుడు !!

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణ తీర్మానము
 గౌ॥ బి. యక. శర్మగారిచే నీ నెల 6వ తేదిన సామ్రాజ్య శాసననిర్మాణసభలో నుపపాదించబడును. ఆంధ్రులూరూరను సభల గావించి తమయామోదము చెలుపుచు, హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారికి తంత్రీవార్తల నంపుటయేగాక, యీసూత్రము నామోదించెడి ఆంధ్రేతరుల నిట్టికార్యమునకు పురికొల్ప బానుకొన ప్రార్థితులు.

గావించుచున్నది. కాని హిందూదేశము యుద్ధానంతరసమస్యల గూర్చి యోచించుట మాత్రము, దేశద్రోహ మని మద్రాసు విభావకులు చెబుప సాహసించిరి! నైవకీత్య మంతకన్నను మితి మీరునా ?

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర తీర్మానము

ఆంధ్రదేశము వెన్వంటనే మేల్కొనుచున్నది. శర్మగారి తీర్మానమున కామోదము చెబుచున్నది. అనంతపురముజిల్లా ధర్మవరము డివిజనలు సంఘమువారు శర్మగారి తీర్మానమునకు తమ యామోదము చెబుచుచూ, ప్రభుత్వము వారికి తంత్రీవార్త నంపిరి. డివిజనలుసంఘము, స్వరాజ్య సమితివారల తరపున, బహిరంగసభ యొకటి ధర్మవరములో జరుపబడెను. చిందలూరు నాగప్ప శెట్టిగారధ్యక్షుని వహించిరి. ఇట్టి సభలు ముదిగుబ్బి, కదిరి, తనకల్లు గ్రామములలో ఏర్పాటు గావించబడినవి. ఇటులనే ఆంధ్రదేశమున గ్రామగ్రామమునందును సభలు జరిగి, తీర్మాన వర్ణము గురిపొనవలెను. ఇంతియ గాక, ఆంధ్రేతరుల నుత్సాహపూరితుల గావించి, హిందూదేశ మంతయు నీ సమస్య విషయమై ఏకాభిప్రాయము వెల్లడించునట్లు, ప్రయత్నించుట ఆంధ్రనాయకుల ధర్మము.

సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణసభ

ఈ సభలో 6 వ తేదిన భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణ తీర్మానము శారవనీయు లగు బి. యక. శర్మగారిచే నుపపాదించబడును. ఇంతియగాక, నిర్బంధ విద్యావిధానమును యుద్ధానంతరమున దేశమున ప్రవేశపెట్టవలయు ననియు, భూమిపన్ను రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకే చెందవలయు ననియు, రాష్ట్రీయ సామ్రాజ్య విద్యా విధానము లకుగల భేదములను తొలగింపవలయు ననియు, మొదలగు ముఖ్యతీర్మానములు సూచ చర్చించబడును. స్వపరిపాలనా విధానము గూర్చి యాలోచించు నిక్కాలములో నీ తీర్మానముల నంగీకరించుటచే, ప్రభుత్వమువారు ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుదురు. ప్రభుత్వమువారు తమ విశాల భావము నీ సమయమున గనబరచెద రని యీ హిందువుల న్నారము.

ఆంధ్రజనుందారులు

పేంకటగిరి, బొబ్బిలి, వడ్డాకిమిడి, తేలప్రోలు రాజులగు దేశీయ నైన్యములతో నున్నత శారవ పదవులను ప్రభుత్వమునా రొనగుట సంతోషావహముగ నున్నది. వీరు సంగ్రామ సాహాయ్యము గావించుటకై తమ యాతురత సనేక మారులు

జూపిరి. తేలప్రోలు జమీందారు గారు దేశరక్షణ నైన్యములో యూపియను నైనికులతో బాటు నైనికీత్య నొందుచున్నారు. ఈ జమీందారుల ప్రభు భక్తిని గుర్తించి, ప్రభుత్వమువారు వీరిని సత్కరించిరి. ప్రభుత్వము వారొసగిన కమీషను పదవులకు వీరు శారవము దెచ్చెదని గాక యని గోరుచూ, యీ పదవుల బడినిరండులకు వీరి నభినందించుచున్నారు.

‘ఆవరణ’ ఉత్సవము:— రెండవనెలలో ఆవరణ ఉత్సవపు కమిటీవారు సుమారు అర్ధలక్ష మౌలు ఆవరణిని పంపిరి.

మహమ్మదీయ విద్యావహసభ:— ఈ సంవత్సరము ఏప్రిలు నెలలో ఆమల్ నెలలో జరుపుటకు నిశ్చయించబడిన బాంబాయి రాజధాని మహమ్మదీయ విద్యావహసభ పై కగరములో మహమ్మదీ వ్యాధి ప్రబలుచుండుటచే జరుగుట ఆసంభవ మని తెలియచున్నది.

బండిలో బోవుచుండిన స్త్రీలకు ఆపివేయుట:— కలకత్తాలో గతమంసారమున కొందఱు స్త్రీలు గుడ్డుపుండ్రిలో బోవుచుండిరి. బండిలోనున్నవలపిన లెక్కచుండికన్న అధికముగ స్త్రీలు గూర్చుండిరి భావించి ఒక కనిష్టేయ ఆబండి ఆపివేసెను. తన వారసులును గ్రహించి కనిష్టేయ కన్యకులను విడిచి బండి తోలుకొని పోరవచ్చునని బండి వానితో జెప్పెను. వీర్యుట స్త్రీలు తమియ్యు చాకలో వాని నేసిన కనిష్టేయపై కను చేసిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు వారికి 1 సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధించిరి.

పైకికి ప్రమాదము:— ఉల్ నూరు వాస్తవ్యులగు రామకృష్ణ మొదలయిన అనుచరకు గత గురువారమున దొంగలూరులో రాజధానిపై పీకగుండ పైకికి వెళ్లి బోవుచుండెను. అతడు ప్రమాదమున ఎదురగు వచ్చుచుండిన యొక మనలిస్త్రీపై తన బండిని ఎక్కించెను. ఆ మెరుకకమైన గాయములు కగులుటచే షాతీకువా రామకృష్ణ ఆసుపత్రిలో నందిరి గాని యామె ఆ మరునటి దినముననే మరణించెను. ప్రమాదమునలన మరణించెనని పోలీసువారు తీర్మానించి ఆ ఆగ్రహణోర్వహితుక పైకికిబండిని ప్రోక్కించుటకు మొదలియ్యవలెనని కేసు చేసిరి.

ఉద్యోగములు.

మధురజిల్లా జడ్జి ఫాదరింగు పేయగారు తమ నెలపు కాలము ముగిసిన పిదప గోదావరిజిల్లా జడ్జిగ బిల్లును. ఎన్. సామ్యూలుగారు తమ తండ్రియకాలము పూర్తి కాగానే జనరలు మ్యాజిస్ట్రేని విశాఖపట్టణమునకు బోవుదురు. విశాఖ పట్టణములో జనరలు మ్యాజిస్ట్రే ఉన్న సి. చెలపతిగారు కడపలో జనరలు మ్యాజిస్ట్రేయగుటకు పంపబడిరి. కడపలో జనరలు మ్యాజిస్ట్రేయగుచున్న ఎం. రామకృష్ణ చారిగారు గుంటూరు ప్రెజి్ ఆఫీసునకు మార్చబడిరి. మధురలో జనరలు మ్యాజిస్ట్రేయగుచున్న చిన్నయ. పండితయగారు చెన్నపురి ప్రెజి్ ఆఫీసునకు మార్చబడిరి.

ద్వితీయాంధ్ర విద్యార్థిసభ.

పోలీసువారి జోక్యము

సౌరుల అసమ్మతము.

(మాన్యుకీయ విలేజిరి వద్దనుండి)

మచిలీపట్టణము, ఫిబ్రవరి 3:-ద్వితీయాంధ్ర విద్యార్థి సభాసభగడిచినదికలెంబరు నెల ఆఖరువారమున మాపట్టణములో జయప్రదముగ జరిగినసంగతి పత్రికాపాతకుల కెల్లరకును దెలిసివచ్చినది. అయినను దాని పర్యవసానము మాపౌరులమనంబుల నాందోళిపరుచుటకు కారణమయ్యెను. వ్రాయుటకెంతయు చింతిల్లుచున్నాను. పురాణం నూరికాశ్రి లి.వి. గారు విద్యార్థి సభకు చాల సహాయము చేసియున్నారు. వారిని స్థాబుభారము మీద అగ్రాసనాధిపతిగారి ప్రక్కన ఆసీనులజేసి విద్యార్థులు గౌరవించిరి. కాని సభాసంతకము కొన్ని కోణాలకు నూరికాశ్రి గారు విద్యార్థులను నిందించినయు, అవాచ్యపు పలుకులు వచ్చించినయు పట్టణమంతయు చెప్పుకొనసాగిరి. జనవరి 9 వ తేదీన విద్యార్థులు కొందరు సభ బయట అసమ్మతిని దెలియ జేయుటకు పురమందర మియ్యచుని అనుగగా వారు నిరాకరించిరి. పిమ్మట రాబ్రహ్మణులు చావులో నుకసభ గావింపబడెను. అసభకు నూరికాశ్రి గారు గూడ విచ్చేసిరి. ఆ సందర్భమున కొందరు ఇతర పెద్దయనుష్యులు జోక్యము కలగజేసికొని రాజీనామా చేయించెదమని వాదనము చేసిరి. కాని రాజీనామా జరిగియుండలేదు. తరుపతి ఆహ్వాన సంఘమునందలి కొందరు విద్యార్థులు నూరికాశ్రి గారికి ఒక ఉత్తరము వ్రాసియుచ్చిరి. అందు వారు తమకు దిట్టలేదని సంతృప్తికెందితిమనియు, వారు ఆగ్రహించి కొందరిని నిందించుటకు కారణమన్నదని తాము నమ్ముచున్నామనియు వ్రాసియుండెను. అంతటితో ఈ వ్యవ్రాంతము ముగిసిన దనుకొంటిమి. కాని యీ ఉత్తరము ఆహ్వానసంఘములోని మరి కొందరు విద్యార్థులకు తృప్తికరముగ లేకపోవుటచే జనవరి 27 వ తేదీన బుట్టయ్యుపేట నాటకశాలలో మ-రా-రా-శ్రి, పెద్ద గానయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద నుకసభ జరుపబడెను. అందు అల్లులలేమయిన జరుగునను భయముచే కొంతమంది పోలీసు భటుల పంపుచు సభజరుపువారు, కోరెట. కాని సభాశాల మనకు పోలీసు సభ్యులెవ్వరైనా, సభ మేజిస్ట్రేటుగారు, అనేకమంది పోలీసుభటులు హాజరయిరి. మేజిస్ట్రేటుగారిని నూరికాశ్రి గారో లేక వారిపక్షమువారో పిలుచుకొని వచ్చిరిని అనుకొనుచున్నాను.

సభకొంతవరకు జరిగెను. నూరికాశ్రి గారి చర్యలకు ఖండించుచు ఒకతీర్మానము ప్రవేశపెట్టబడెను. కొందరువిద్యార్థులు దాని కి వ్యతిరేకముగ మాట్లాడిరి. ఇట్లు సభ జరుగుచుండగానే సభ మేజిస్ట్రేటుగారు లేచిజేబులోనుండి కాగితమును దీసి ఇది అర్థమయి, తామా మీటింగు అపిచేయుటకు ఉత్తర విచ్చుచున్నామనియు చెప్పిరి. పిమ్మట మ|| రా|| రా|| జేమూరి వెంకటసుబ్బారావుగారు మేజిస్ట్రేటుగారి నెలపు పుచ్చుకొని కొంతకాల ముపన్యసించిరి. అందు వారు రెండు అంశములను చెప్పిరి. ఒకటి నూరికాశ్రి గారు అసభలో నిలువబడి తాము విద్యార్థులను నిందించలేదని చెప్పినయడల విద్యార్థులందరకు తృప్తి చెందవలసినది. అట్లు వారు చెప్పనియడల ఒక ఉపసంఘమును ఏర్పరచి ఆ సంగతిని విచారింపి ఏదయిన నొక ప్రోత్సకు రావలసినది. అని చెప్పారు అగ్రాసనాధిపతిగారిని సభ జరిగించమని కోరిరి. కాని వారిందుల కోర్కెనుక పోలీసువారు సభ ఆపినారు గనుక తాము అగ్రాసనాధిపతియై వలంపమని చెప్పిరి. పిమ్మట కొందరు సుబ్బారావుగారి సభాధిపతిగ సుండుటకు కోరిరి. ఈ సమయమున పోలీసు సభ్యులెవ్వరైనా లేచి తామిసభ అపిచేసితిమని చెప్పిరి. అంతటితో ఆ సభ ముగింపునకు వచ్చెను.

పిమ్మట నిన్నుళనివారము 2-2-18 తేదీన పురమందరమున పోలీసువారి చర్యలకు ఖండించుటకు పౌరుల బహిరంగ సభజరుపబడెను. జేమూరి వెంకటసుబ్బారావుగారు అధ్యక్షత వహించి క్రిందవ్రేసినట్లుగా జరిగిన సంగతులను ప్రస్తావించి తాము పోలీసువారి చర్యలకు ఖండించుటకు గూడితిమనియు, నూరికాశ్రి గారికి విద్యార్థులకును భేదములను చర్చించుట అక్కడ అనవసరమును నెలవిచ్చిరి. పిమ్మట చిల్లరిగ నేరు మాధవరావుగారు శాంతముగ జరుగుచున్న విద్యార్థి

సభను ఆపినందులకు పోలీసువారినిగూర్చి పౌరుల అసమ్మతిని తెలుపు చున్నామనియు యీసంబంధమయిన శాస్త్రవిషయమై అలోచించి సలహా చెప్పటకు ఉపసంఘ మొకటి ఏర్పరచుచున్నామనియు తీర్మానము నుపపాదించిరి. దానిని వల్లూరు నూర్యనారాయణ రావుగారును, భో|| పట్టాభి సేతారావు య్యగారును బలపరచిరి. నూర్యనారాయణ రావుగారు పోలీసువారి ఉత్తరపు అశాస్త్రీయమనియు, అన్యాయమనియు, పౌరుల హక్కులను నిలువజేయుకొనుటకు తామందరము ప్రయత్నము చేయవలసిన దనియు, ఈ ఉత్తరపును పరిశ్ర చేయుటకు మరియొక సభ జరుపవలయుననియు చెప్పిరి. తీర్మాన మామోదించబడెను.

అగ్రాసనాధిపతిగారు తాము కలెక్టరుతో మాట్లాడగా వారు పోలీసువారి చర్యలను గూర్చి తమ విచారమును దెలియ జేసిరిని చెప్పిరి.

సత్వరముగ మరియొకసభ జరుపుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ప్రజలనుంబు లాందోళన పడుచున్నవి. దీని పర్యవసానము ముందు దెలియజేసెదను.

II

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులకు వడ్డమాడి పూర్వచంద్రరావు గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-

జనవరి 31 తేదీ ఆంధ్రదైనిక సంచికలో 3 వ పేజీన వ్రాయబడిన లేఖ ఏ విద్యార్థివ్రాసినది తెలియకున్నది. అందలి విషయములన్నియు అశృతిములై నిరపరాధుడైన పెద్ద మనిషికి మానభంగము కలిగించునట్లుపూడ నున్నవి. ద్వితీయ ఆంధ్ర విద్యార్థిసభ యీపురమున జయప్రదముగ జరిపించినది పురాణం నూరికాశ్రి గారే. వారా సభాసందర్భమున ఎవరిని ఏమి యనకపోవుటయేగాక యమాల్యమైన సాహాయ్యము చేసినవిషయము విద్యార్థులకందరికి విశదమే. సభ కడచిన చాలకోణాలకు వారికిని బందరులోని చిల్లరిగ నేతు మాధవ రావుగారికిని కొన్నిమాటలు కలవినవి. నేతు మాధవరావు గారి కుమారులు నూరికాశ్రి గారి యింటికివెళ్లి వారిసాగర్లలను కొట్టించెదమనియు వారిని 'అరెస్టు' చేయించెదమనియు ఎదిరించినందున నేతు మాధవరావుగారి తాలూకు మనుష్యులను నీచేత ఏమగునను అధ్యమిచ్చుమాటలతో నూరికాశ్రి గారు వాదించిరి! నేతు మాధవరావుగారి కుమారుడైన వెంకటరమణా రావుగారు, సర్వా నూర్య నారాయణగారు, తిక్కాని కల్లభరావుగారు, కా. రాఘవాచారిగారు విద్యార్థి సభ ఆహ్వానసంఘము వారి యనుమతి లేకయే 9-వ తేదీన బజారులో సభ జరిపిరి. ఆ సభలో విద్యార్థుల కివిషయమును గూర్చి భేదాభిప్రాయములు కలుట వలన సభ యావలపి వచ్చినది. ఈలోపుగ ఆహ్వాన సంఘసభ్యులగు ననేకులు, నేనును ఈ సభలో మా కెక్కి సంబంధము లేదనియు, విద్యార్థులకు సంబంధించినదియు శాస్త్రీగారి పేర ఉత్తరమును వ్రాసితిమి. మే మీయుత్తరము వ్రాసినందుకు మావైనను, శాస్త్రీగారి మీదకు మరింత పగ బూని వై జెప్పిన నల్లురు బుట్టయిపేట నాటకశాలలో 27-వ తేదీన మరల ఈవిషయమును చర్చించుట కింకొకసభను పెట్టిరి. అప్పటికి విద్యార్థులలో బహుమంది శాస్త్రీగారి పక్షము నవలంబించి నట్లు గోచరించి నందువల్ల సర్వా నూర్యనారాయణ గారు, చిల్లరిగ వెంకటరమణా రావుగారు దస్మత్తు చేసి ఒక దరఖాస్తును పోలీసువారి సాహాయ్యము కొరకు బంపిరి. వారు మీటింగు ఆపగలందులకు బుద్ధిశించి సభకు వచ్చిరి గాని శాస్త్రీగారును నేనును, మరికొందరును, సభను జరిపించవలెనని వారిని కోరినందున సభ కొంతవరకు జరుగనిచ్చిరి. ఆ వెనుక దానిని సము మేజిస్ట్రేటుగారు ఆపివేసిరి.

ఈవిషయములో నూరికాశ్రి గారు విద్యార్థులను నిందించినమాటగాని, పోలీసువారి సాహాయ్యమును కోసిన మాటగాని అబద్ధము. ఈ నింద తనయింటివద్దకు వచ్చియునవసరముగ తన్నురచ్చుపెట్టిన మాధవరావుగారి కుమారుడు, మనుష్యులకు చెందునీగాని విద్యార్థులకు ఎన్నడు చెందనరదని నూరికాశ్రి గారు మొదట జరిగిన బజారుసభలోనే నడిపిరి. అనేక విద్యార్థులకు జీతబత్తులులిచ్చి పోషించుటయేగాక విద్యార్థుల సర్వప్రయత్నములలోను వ్యయప్రయాసములకొర్చి తోడు నీడయిశాస్త్రీగారు బనిచేయుచున్నారనుమాట యీసభాప్రేరకులును, మీవిలేఖకులును ఏకగ్రీవముగ ఒప్పుకొన్నమాటయే. అట్టివారియొద్ద విద్యార్థులలో కొందఱు ఈ రీతిగ ప్రవర్తించుట విద్యార్థి ప్రపంచమునకు చాల హానికరముగ నున్నది. కార్యనిర్వాహకుల తమకు ఈ యున్న వచ్చి మాట్లాడమని యడిగియుండలేదు. విద్యార్థులు యావనదేశముల స్త్రీ పనికి బానుట జోకేయమునకును ఒకవత్సమునకును చాల భంగకరము.

యుద్ధతంత్రీ వార్త.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:-ఇండియామ్యూలిగారు పంపిన తంత్రీవార్త ఆంగ్లపరామరంగములందు ముఖ్య విషయ మేమియును జరుగలేదు. నాలుగు జర్మను విమానదళములు పారిసు వైన బాంబులను వేసెను. రెండు వైద్యశాలకు గుండ్లు తగిలి నవి. చాల కట్టడములకు నష్టము కలిగినది. 20 మంది చనిపోయిరి. 50 మందికి గాయములు తగిలినవి.

వెర్సిల్లా యలోయిలో ఇటలీవారు తలపడి విజయములైరి. ఆసియా గోతు తూర్పున వల్సెల్లా కొండను మరల వశపరచుకొనిరి. అచట కేతుగ్రబలము క్షీణించినదని విదితమైనది. 2500 మందిని పట్టుకొనిరి.

అంతర్జాములవలన నష్టము కొద్దిగా హెచ్చినది 3332 నౌకలు వచ్చినవి. 2300 ఆంగ్లదళమునుండి వెల్లినవి. 1600 టన్నులకుమించినది 9 యుద్ధ కిగ్గినవి 6 ను ముంచబడినవి.

బ్రిట్టలిట్-విస్కూలో సంధి రాయభారములు మరల ప్రారంభమైనవి. రష్యాలో సంకీర్ణకలహము వ్యాపించుచున్నది. దక్షిణమున విజయములు కలిగినవి బాల్కన్-లనుచున్నారు.

రష్యావారి కోరికవైని రుమేనియా సేనచే సప్తమా రాజధానియగు కిషెనావులందు ప్రవేశించెను.

పహర్సరాకేను:- ఈ కేసులో 18 ముద్దాయిలలోను ఇద్దరికి మాత్రము చెవి రి ఏండ్లు కఠినశిక్ష విధించి తక్కినవారి నందరిని వదలివేసిరి.

బెంగళూరు సేన:- దేశరక్షక సేనలోని బెంగళూరు దళమునందలి 60 మందికి నెలలు హాజరు కానందువారు 26 వ తేదీనుండి పలాయితులుగా భావింపబడిరి.

పరిశ్రామిక విచారణ సంఘము:- ఈ సంఘమువారు సోమవారమునాడు బర్మాలో నామ్మాకు వెళ్లిరి. అచట బర్మాగజల వారు వారి నెదుర్కొని నామ్మాకు తీసికొని వెళ్లిరి. మంగళవారమునాడు మిలెటగారి విచారణ జరిగినది.

పట్టు పరిశ్రమ:- దీనిని గూర్చి మైసూరు సంస్థానోద్యోగులకు బోధించుటకు హచ్చిసమితిగారు పూసానండి వచ్చిరి. మైసూరు, కోలూరు మున్నగు స్థలములనుచూచి ఈ నెల 3-వ తేది (నిన్ను రాత్రి) పూసాకు వెళ్లిరి.

అన్న దానము:- బెంగళూరు దొడ్డలపాదు ఆవెమ్మగోడ్డనందన్న దానముచేయ నెంచగా మున్సిసిపాలిటీ వారను మతించనందున వారు దుశాణములకు కట్టివేసిరి. ఈ నెల 2 వ తేదీన దివానుగారిని దర్శింపగా వారు విచారించెదమని నడిపిరి.

బంగాళీ సేన:- ఈ సేనలో చాలమంది చేరనట్లు ప్రోత్సహించుటకు కరాచినుండి కలకత్తాకు వచ్చిన ఈ సేన వారును దేశరక్షక సేనలోని భారతీయులను బాలభటులను ఈ నెల 2 వ తేదీన కలకత్తా నగరమున విహుబలప్రదర్శనము గావించిరి.

అవరుడే:- అవరుడేరికి హిందూదేశమున కోటి రూపాయలు చేరినవని వివరము చాల సంతోషించితిని. ఈ సంతోషవార్త నాకిప్రతే తెలిసింది. ఇందులకు నేను భారతీయులనందరి నభినందించున్నానని బాద్లి వక్రవర్తిగారు రాజప్రతినిధిగారికి తంత్రీ నంపిరి.

పుష్ప ఫలప్రదర్శనము:- బెంగళూరులో ఈ నెల 2 వ తేదీ మధ్యాహ్నము లాల్బాగునందు ప్రదర్శనము ప్రారంభింపబడినది. చాలమంది పండ్లను కామగూరలను పంపిరి. మహారాజావారును రెసిడెంటుగారును కూడ పంపిరి. కాంకలు నేరి నుండి వచ్చిన వానిని చాలమంది ప్రముఖులు గూడ వచ్చిరి.

వివాహము:- మైసూరు శాసనసభ కార్యదర్శి సి. శ్రీనివాసయ్యగారు గుర్రపుత్రుడు దొరస్వామిగారికి మైసూరు దొరతనమువారి న్యాయవాది సి. ఎన్. దొరస్వామయ్యగారి పుత్రికనరస్మతి కన్యగారినిచ్చి వివాహముచేసిరి. ఆవివాహమునకు ఈనెల 2-వ తేదీన దివానుగారు రెసిడెంటుగారు మున్నగువారును 'చెన్నపురి మున్నగు స్థలములనుండి చాలమంది బంధుమిత్రులును వచ్చిరి.

భారతీయ శ్రీల విద్యార్థసంఘము:- భారతీయ శ్రీల విద్యార్థిసభికి పనిచేయుటకు ముయరుమెకండిగారి ప్రభుగారి అధ్యక్షతక్రింద నాంగ్లదేశమున నొకసంఘ మేర్పరుపబడినది. సర్. ఎం. భోనగిగారు ఆర్కింగు ఛెయిర్మను జే. ఎ. జెన్సెగారు గౌరవ కార్యదర్శి నలిమ జెయిరుసతిగారు శేఖాకార్యదర్శి సర్. విలియంకెడరబున్నగారు, కోకోద్యోగి సి. ల్. కోయగారు (మైసూరు) గారు హిందూదేశ విశేషకును.

వృత్తాంతములు

పంజాబు శాసన సభ:—ఈ నెల 6-వ తేదీని శాసన సభ జరుగును.

లిలకుగాను:—మార్చి మాసమున లిలకు మహాశయ్య దింగాంతునకు వెడలును.

వైశాఖమాసము:—500 మంది యనుచరులతోడ వైశాఖమాస ఫిబ్రవరి 2 తేదీని బొంబాయి నగరమున చేరిరి.

నర్ జేయుమెట్టుగాను:—ఫిబ్రవరి నెల 15వ తేదీని మెట్టుగాని నం॥ రాష్ట్రముల లెట్టి నెంట్లు గవర్నరుపదవిని నర్ హార్మిస్ట్రు బట్టగు గారివశము చేసెదరు. ఆ పదవికి మెట్టుగా గారానాడు రాజీనామానిచ్చెదరని అధికారులు ప్రకటించిరి.

దర్బారులు:—నర్ మెట్టు ఓడవారుగారు చాలవోట్ల దర్బారులను చేసి చాలమందిని సేనలో చేర్చిందు చున్నారు. జలందరులో జరిగిన దర్బారులో సేనలో చేర్చిన వారికి బహు మతులనొసగిరి. అజిల్లాలో నేరములు చాలతక్కువ యనియు అభివృద్ధి హెచ్చనియు ప్రకటించి సేనలో హెచ్చుమంది అచటనుండి చేరవలసియు సమచితము గాదని హెచ్చించిరి.

ఒక మరణము:—తెనాలి గ్రామకాపురస్తులయిన బ్రహ్మశ్రీ ఉపద్రష్ట ముబయ్యయ్య శాస్త్రిగారు, ఈ సంవత్సరము, జనవరి 25 వ తేదీని అకస్మాత్తుగా మరణించిరిని తెలియ చేయుటకు చింతిల్లుచున్నాము. మీరు మంచి జిప్టులు పూర్వ చరణవరాజులు, వీరికి భగ్యకార్యములం దాసక్తి మొడు. ఆ నేక మంది వీరబ్రాహ్మణుల ఆస్తి దానముచేసిరి. పరమేశ్వరుడు వీరి యాత్మకు పౌఖ్య మొసంగు గాత.

ఫయరు ఇంజను ప్రమాదము:—కలకత్తాలో గతము భవార ముదయము అరు గంటలకు సర్ హ్యులరు రోడ్డులో గలిగిన నిప్పును ఆస్తివేయుటకు ఒక ఫయరు ఇంజను రూపా రోడ్డునుండ బోవుచుండెను. దానికెదురుగా ముగ్గురినెవల చెత్త బండి వచ్చుటచే ఇంజను ప్రక్కకు తిప్పుకొనుటలో ఇంజను దీప్తమయి మును గ్రుడ్డెను. దీనివలన కలిగిన గండరగోళములో ఇంజనువైనుండిన సార్లులు బ్రాడిగారు నేలబడిరి. వారికి కఠినమైన గాయములు తగులుటచే వారిని ఒక మోటారు బండిలో పోలీసువారు ఆసుపత్రికి తీసుకు వెళ్లిరి.

దొంగలు పట్టుపడుట:—కలకత్తాలో గత మంగళ వారము తెల్లవారు జామున స్టాండురోడ్డు 28 నెం॥ రు ఇంటి లో ఇద్దరు దొంగలు పడిరి. వారు ఇంటికి కన్నము తెప్పి లోన ప్రవేశించిరి. ఇరుప తెప్పె పగులగొట్టు సమయములో బీటు కనిపింప బిద్దలు లోన వెలుగుచూచి ఆనమానపడి ఇంటి యరుగు నెక్కిరి. కనిపింపలను చూచి దొంగ లిద్దరును మఱి యొక ద్వారమునుండ పారిపోయిరి గాని కనిపింపలు వెంట దరిమి తుదకు వారిని పట్టుకొనిరి. దొంగలు పడిన గృహము ఒక మార్వాడీ వర్తకుని కొట్టనియు సమయమునకు కనిపింపలు పోనియెడల చాల ధనము ఆపహరింపబడియుండు కనియు తెలియుచున్నది.

విశాఖపట్టణమునందు గత నెల 30 - వ తేదీని జరిగిన సభయందు దొరతనమువారు నీటితీర్మానమును సవరించు టకు తెచ్చిన బిల్లులోని నిబంధనలు వైసలూకాలమునందు రై తులకును జమీదార్లకును నచ్చజెప్పిన యంశములకు విరుద్ధ ముగ నన్నదని సభ్యులు బిల్లును తమ యసమృతి నీటిచాక్కు విషయమై ప్రీవీకౌన్సిలువారు ఉద్దాముకేనునందు వ్యక్తికరించి యుండిన సిద్ధాంతములు ప్రజలకును, చాలకాలము దొరతనము వారికిని దీని సందర్భమునందుగల భావములకు సరిపోవుచున్న దనియు, ఉద్దాముకేను నందలి సిద్ధాంతమునకు విరుద్ధముగ లేని సందర్భములందు క్రొత్తశాసనముల నేర్పరచి తీర్మానకట్ట కూడదనియు ప్రజలభిప్రాయపడుచున్నారని తీర్మానించిరి.

చిత్రకళాశాల:—లక్నోలో నీకళాశాల 5 సంవత్సరములకు పూర్వము ఏర్పరచబడినది. ఆ కళాశాలను స్థిరపరచ దగునని మెట్టుగా రు ఇండియాదొరతన ౪ వా కి ప్రాసిరి. దూర్వి శాస్త్రముపూర్వమున నేకపనులనేర్పు పాఠశాల నెత్తికేయ నిశ్చయించిరి.

సామ్రాజ్య శాసనసభ.

ప్రతిపాదింపబడు తీర్మానములు.

6 వ తేదీ సభయందు గా॥ శర్మగారి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రపు సర్విభాగ తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుకొన కనుమతి యైనది. భూమ్యాధిపత్యమును రాష్ట్రము మొనర్పవలసినదని యును యుద్ధానంతర సంస్కరణమున నిర్బంధ ప్రార్థనతో విద్యను హిందూదేశమున దంతటను ప్రవేశ పెట్టవలసినదనియు ను మరిరెండు తీర్మానముల నుపపాదింప ననుమతింప బడినది.

అసాన్యు స్థిరంగాశాసనమువారి కార్యములను చక్క తెట్టుటయందు, ఏజెంటునకు సలహా మొసగ నొకసంఖ్యను నేర్పరచ వలసినదనియు, అర్హులగు భారతీయులకు గూడ ప్రవేశ ముండునట్లు సంఖ్యను నేర్పరచ వలసినదనియు, కల కత్తా హైకోర్టువారికి జెంతల పర్యవేక్షణ, కాపీచరకు ఆధికార మియవలసినదనియు, గా॥ కామిని తుమార చందుగారు ప్రతిపాదింతురు.

విద్యాభివృద్ధియందు రాష్ట్రము సామ్రాజ్యవిభాగము నెత్తి చేసి, భాషకు హిందూదేశమున నె ఉద్యోగులను చేర్చుకొనుచు, అర్హులగు వ్యక్తులెట్లభ్యయ కానియెడల విదేశముననుండి అట్టి వారిని రప్పింపవలయునని గా॥ శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ప్రతి పాదింతురు. పల్లికు సర్విను కమిషనువారు నూచించిన ప్రకారము పారిభాషిక, శాస్త్రియ సంబంధము గు ఉద్యోగులను హిందూదేశమున నే ఏర్పాటు చేయ వలయుననియును, అట్టి విద్యులయం దాతీతేనవారి నటనే లభ్యమగుటకు తగిన విద్యాసౌకర్యముల నేర్పాటు చేయ వలసినదనియును, యూరోపు నుండి యుద్యోగుల రప్పించు విధానము 10 సం॥ లలో నంత మొందునట్లేర్పాటు చేయ వలసినదనియును, హిందూదేశమున తగిన విద్యా సౌకర్యము లేర్పడుటకు భారతీయ విద్యార్థులకు ధన మిచ్చి విదేశముల కనిపి, అచట వారు విద్యుల నేర్చుకొని అర్హత సంపాదించిన యెడల హిందూదేశమును వారికున్నతోద్యోగముల నొసగవలసినదనియును, అర్హులగు విద్యార్థులను హిందూదేశమున పారిభాషిక పాఠశాలలకు రప్పింప, పరీక్షలయం దు తీర్థలైవారియందు సగముమందిని తాము తీసికొందుమని దొరతనమువారు భిరారు చేయవలయు ననియును, ఇండియా మంత్రికి విన్నవించ దొరతనమువారు ప్రార్థింతురు.

భారతీయ సేవకట్టి సంబంధమున లేని నిమిల మెడికలు సర్వినుభాష నేర్పరచి, ప్రస్తుతము వి ఎన్ ఎస్. ఉద్యోగుల లాక్రమించిన స్థానములను వారి పర మొనర్చి నిమిల మెడికలు ఉద్యోగులతోడను, స్వచ్ఛందముగ దాక్షిణ్యము శాఖయం దుద్యోగులంగ నేమింపవలయును. పారసీక యందున్న ఇండియన్ మెడికలు ఉద్యోగుల నేకములను హెచ్చింప వలయునని పల్లికు సర్విను కమిషనువారు హెచ్చిర తీర్మానమును తోసి ప్రవర్తనమును. వైస్రేవయందున్న అసిస్టెంటు సర్జనులను పార సేవయందున్న అసిస్టెంటు సర్జనులకుం బె నధికులగ భావింపరాదు. సర్పాడ్ నేటు వైద్యోవిధ్య గులకై ప్రతేకింపబడు నుద్యోగములలో 6-మంతు ఉద్యోగము మాత్రమే వారల కొనగవలసినదన గా॥ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ప్రతిపాదింతురు.

ఆఫ్రికాయం దంతర్జాతీయచుగు ప్రభుత్వము. పోర్చుగలువారి యాతురత శాంతించుట.

లండను ఫిబ్రవరి 1:—గత నవంబరు మాసమున రాయలు జ్యోగ్రాఫికలు సమాజమువాటికిని లిప్సను సమాజము వారికిని నడచిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ప్రకటితమైనవి. ఆఫ్రికాయందు అంతర్జాతీయచుగు రాజ్యము నేర్పరచు కార్మిక వర్గము నూచింప, పోర్చుగలు దేశములు భీతిలి రచియ, ఇదివరలో హెండర్సంగారు మంత్రికమున జేయుచుంటు యె వీధిలికి ప్రధానకారణ మనియును లిప్సను సమాజము వారు వ్రాయుచు, దొరతనమువారి యక్రతుతోడ నె హెండర్సంగారు పనిచేయుచుండిరిని వార్త ను తాము విశ్వసించబాలమని సమాజమువారు తెలియపరచిరి. ఆంగ్లేయులకును, పోర్చుగలువాకిని జరిగిన సమాధానము ప్రకారము అంతర్జాతీయరాజ్యపుతేర్పాటు సాధ్యము గాదని వివరించుచు లిప్సనుసమాజము వారు, రాయలుసా నైటివారి యభిప్రాయమును వినగోరిరి.

లిటను రాజ్యమున మైసూరుననున కెక్కు సంవత్సరములకు ముఖ్య మొసగలేదని తమయభిప్రాయమని ౧౯ థామస్ పోర్ట్ గుగారు తెలియబరచ, తమ యాంధోళనము తొలగింపింపుట లమైతిమనియు తమవందముల సంగీకరింపవలసిన మంయు, లిప్సనుసమాజము వారు ప్రత్యుత్తమిచ్చిరి.

ప్రకటన.

ఈక్రింది పెద్దయ్యలునందు ఉదహరించబడిన గ్రామములలోనుండి యాకత్తు లోకల్ ఫండు చెరువులలోని తుమ్మ చెట్లకు ఆయా గ్రామములయెటుట కనుపరచిన తేమలయందు ఆయా గ్రామములలో నే గుంటూరు తాలూకాబోర్డు ప్రకటించు గాదుగాని వారికల్ల నియమింపబడు మరియొక ఆఫీసురుగాని బహిరంగముగా వేలం వేయుదురు. ఇతరయంశములు తెలియ గోరువారు గుంటూరు తాలూకాబోర్డు ఆఫీసులో కనుగొన వచ్చును.

పెద్దయ్యలు.

వేలం తేది.	గ్రామము పేరు.	భూమారు చెట్ల సంఖ్య.
ఫిబ్రవరి 2,3	లచ్చనగుడిపూడి	800
	మోరడక	600
9,10	కల్లపూడి	400
	పుంగుటూరు	600
	యల్లదాయి	100
	తుగూరు	6000
16,17	నేలపాడు	2500
	దొండపాడు	2000
	పిచ్చికలపాలెం	300
23,24	పెదమద్దూరు	100
	వడ్డమాను	200
	అనంతవరము	250
మార్చి 2,3	మందడం	800
	కొండంరాజుపాలెం	400
10,11	వైకుంఠపురము	300
	హాల్కీద్రపురము	400

గుంటూరు తాలూకా బోర్డు ఆఫీసు 24-1-1918

8. కోటిలింగము. వెసిడెంటు.

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటిసు. (1050)

స్పెషలువిద్యున్నతే పార్టుమెంటు-డ్రెయిన్జె సెక్షన్ గా 1918-19 సం॥ హార్డువేరు మెటీరియలు సప్లయచేయుటకు తెుదన్లు.

ఇరుప సామాను తెుదన్లు (హార్డువేరు) కార్పొరేషను వెసిడెంటు 1918 సం॥ ఫిబ్రవరి 27వ తేదీ బుధవారము 12 గంటలవరకు పట్టెదరు.

అచ్చు తెుదను ఫారములు కార్పొరేషను రివిన్యూ ఆఫీసరు గానికి రెండు రూపాయిలను చెల్లించిన లభించురు. ఈ రెండు రూపాయిలు మరల వాధను చేయబడజాలవు.

మదరాసు } జి. డబ్ల్యూ. మాడ్జీ. }
నేసియట్ పార్టు } స్పెషలు ఇంజనీరు }
81-1-18. } మదరాసు కార్పొరేషను,

తేలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0

తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష వాధగలదు

వాధ సరముల వెంట చెత్తకరము పట్టణమండలానుట ప్రారంభించును కట్టినచోటును బండ్లపార్కులకు చేరిన వాధ తగ్గును. ఈ వ్రావకము ననేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల సూటుగలిగి నీటివలె నుండును.

మట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన వాధ మాయమగును.

మందును గలిగి మున్న తాము వాధపడక నికరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండవలసినది. చెత్తకుండుటకు గాను రబ్బరుకర వాగల సీసా లో పోయబడినది.

అచ్చుతాంబెను పోష, 6, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి మొదాంధ్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువన్యాసములు, వారి నిశ్చయములు, సభా తీర్మానములగులవు.

వెల రూ॥ 1-8-0. హాల్కీజీ వేలు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ క కార్పొరేషను, 7, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతు దళితుల సంగతి)

ఇంగ్లండు

శత్రు జలాంతర్గామిక దళము

గడ్డినుగారు చెప్పిన సంగతులు

లండను, ఫిబ్రవరి 2:— అంతర్గామి కోవద్రవమును.

సూర్యకారాస్థాన విలేజుకునుక ఎరికగడ్డినుగారితోడ ప్రసంగింప వాటిల్లుచెప్పిరి:— జర్మనీయులు అంతర్గామిని నిర్మించుట తదవుగ మనమిప్పుడు వాటిని ముందుచున్నాము. ఈయుద్ధ కమావకు మనము ప్రతి యొక్కరినిగిరితిమి. మున్నందు మనకే విషయమున మంచికేయె లభ్యమగునని పరిస్థితులనుబించి చున్నవిగాని శత్రువులలోపముల సాధారము జేసికొని మిత్ర మండలివారి విజయమును స్థాపింప వలయునన్న మనకు నాకలు విస్తారముగా వలసియున్నవి. మనము నిర్మించు రక్తసాకలకంటె, నవ్వుచు నాకల సంఖ్య యింకను అధికముగ నుండి, ఎచ్చటజూచిన నాకలు మరి కొన్ని గావలయుననకోర్కె వివరమవుచున్నది. యుద్ధమునకు పూర్వమున మనచేకమున నిర్మితమగు నాకలకు రెండింతలుగ 1918 సంవత్సరాంతములో పున నాక నిర్మాణము జరుగుచుండవలయును. అమెరికావారి నాక నిర్మాణయత్నములు ప్రబలములై యుండినగాని ప్రయోజనములేదు. ఆదేశమున నాక నిర్మాణము విశేషముగ జరుగుననుటకు గుండెచూ లేదు. మిత్రమండలివారి నాక స్వము క్షీణించి, నాకానిర్మాణము క్రమముగ నభివృద్ధి నొందుచును, శత్రు జలాంతర్గామిక విధ్వంసము హెచ్చుచున్నది. యుద్ధము విచ్ఛలించినదిగ జరిగిన ప్రభుత్వ మానములు యందు జర్మనీయులు తాము ముంచిన నాకలగుర్తి తమ ప్రకటనలయందు దలికె యొప్పుల బలుకుట కంతగ ననకాకము లేకపోయెను. గత నాకలై ఆగట్టు పెట్టెంబడు మానములయందు జర్మనీయుల విజయములు క్రమక్రమముగ క్షీణించెను. తమ విజయములు క్షీణించుకొలదియు తమ ప్రకటనల యందు చన నాకా స్వములగుర్తి జర్మనీయులు ప్రకటనల బలక జొచ్చిరి. తాము పంపు వైదిక నాకలను ధ్వంసమొనర్చు జర్మనీయులు తమ అంతర్గామిక బలముల నన్నిటిని అట్లాటిట్లు సముద్రమున గుర్చు నున్నారని అమెరికా యుద్ధకార్యదర్శి హెచ్చరించియుండెను. అట్లాంటిక్కు మహాసముద్ర మధ్యమున ప్రయాణ మొనరించు వైద్యులకు వీరవలన యక్కట్లు సంభవించెనని వైదికుల గావూడుట కష్ట పాస్యమగుట సత్యము. గాని యితర ప్రదేశములనుండి తమ యంతర్గామిలను గ్రహించి వానిని జర్మనీయులు అట్లాంటిక్కు సముద్రమున గుర్చుచుండిరనుటకు విద్యము గానరావచ్చును. అంతర్గామిల విషయమున మన మనలించిన ప్రతిక్రియలవలన జర్మనీవారి దళము క్షీణింప జొచ్చెను. మున్నందు బలమగు మార్పులు జరుగుననుట కవకాశము లేకయున్నది. జర్మనీయులు తరచుగ నవ్వుముల నొందుచుండును. యూరోప్టు స్వములను మనము బహిరంగ మొనర్చు మాని నందువలన జర్మనీ నావికుల పావర్ధము క్షీణించజొచ్చెను. అంతర్గామిల కెప్తాములు గూడ వెనుకటి వలె సమర్థవంతులు గాక యావచ్చును. వైద్యవంతులు, నిపుణులును సహకారంతులును అగు కెప్తాములు వేరు జర్మనీయులను చాల నరుదుగ నున్నారు. ఒక వత్సరము క్రింద సాధారణపు యా బోటున కెంత పావర్ధముండెనో, నేడు అంతర్గామిక గూడ అంత పావర్ధము లేకయున్నదని గడ్డినుగారు చెప్పిరి.

వియ్యపు ధరలు.

లండను ఫిబ్రవరి 1:—వియ్యము పొనునట్లు 4 పెన్సుల కంటె హెచ్చుగా చిల్లర వర్తకు లమ్మచూడకు. చిల్లరవర్తకులు 4 పెన్సులకును అంతకు తక్కువకును వియ్యము నమ్మచున్నపుడు ప్రత్యేక రకములనాకు పొనుట 6 పెన్సులకంటె సభికముగ నమ్మరాదని అధికారులు ప్రకటించిరి.

ఎంగెలువిమానకాలవై బాంబులువేయుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—ఎంగెలువిమానకాలవై నాకావిమానములు బాంబులువేసినవి. బాంబులుకాలవై గురితప్పుకపడి మంటలు బయలుకొడలినవి. మానిమానముల లన్నియు మరలినవిని నాకా దళాధికారులు ప్రకటించిరి.

జర్మనీవైకి విమానము లరుగుట.

నివరములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—వార్తాస్థానము వారిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—గత మాసము 25-వ తేదీని విమానములు జర్మనీవై వాడి వెడలియున్న ట్టిడివరలో ప్రకటించ బడియున్నది. ట్టిఫ్ఫువై 889 పానుల బాంబులు వేయబడినట్లు తెలియవచ్చినది. పురమధ్యభాగమునను ఉత్తరమునను ప్రేలుకు ధ్వంసుల వివరమైనది. ఈకాన్యభాగమున నిప్పులు కొనెను. ఒకరుబిల్లు యనుపదార్థవై 380 పానుల బాంబులను తియాన్విల్లు యనుపదార్థవై 1120 బాంబులువేయబడినవి. మానెలు లోయయందలి గ్రామములవై మానిమానములు మరళిరంగులను ప్రయోగించి సాగ్నర్థ యనుపదార్థవై 280 బాంబులను వేసినవి. భవనములు అశ్వేషక జ్యోతులవై మానెమానికులు మరళిరంగులను ప్రయోగించిరి. వాడిపు, ఎవైలు, సాఫాబెకు, మాన్సియు నాకానిర్మాణ స్థానములవై నాకావిమానములు బాంబులు వేసినవి. ఒకయంత్రాలయము పగిలిపోయినది. తియాన్విల్లు పురము, యనుపదార్థస్థానము యంత్రాలయములవై గూడ బాంబులు వేయబడినవి. తనగవ్య స్థానమును జేరుట కోక వైమానికుడు నాలుగు పర్యాయములు యత్నించెను. విమానములవై వైరులు తమ ఫిరంగులను బాగు చేసిరిగాని విమానములు గుండ్లుతగులకుండ తప్పించుకొనుచుండెను.

నియోజనము.

లండను-ఫిబ్రవరి 2:—దక్షిణ ఆర్యగులో దానల్లి గారికి (నాతీయవాది) 2816 ను మెకానీకగారికి (సినిఫీసురు) 1299 యను వోట్లు వచ్చినవి.

బాంకులు.

లండను, ఫిబ్రవరి 2:—లండను కాంట్రీ బెస్టుమినిస్టరు బాంకులను పారిసుబాంకియును కలుపుటకు ఏర్పాటుచేయబడెను నిక్షేపములు 21089269 పానులు.

వియ్యము.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—రెండు సాయలు పోటుచేయబడిన నావా ఇండియా (పాబ్బా) సయాముతోట, సయాము, స్పెయిను, కెకోలినా, ఉత్తర అమెరికా వియ్యములను పాను 6 పెన్సులకు మించకుండ నమ్మరలెనని అజ్ఞాపించిరి.

విమానముల దాడి.

లండను, ఫిబ్రవరి 2:—సోమవారము నాడు జరిగిన విమానముల దాడిలో మొత్తముమీద నన్నివోట్లను 58 గురు చనిపోయిరి; 178 స్త్రీకి గాయములు తగిలినవి వారిలో 80 మంది చనిపోయిరి. మరి నలుగురు కనబడుట లేదు. మంగళ వారము నాడు జరిగిన దాడిలో 10 మంది చనిపోయిరి. 10 మందికి గాయములు తగిలినవి.

స్త్రీమరును ముంచుట

లండను, ఫిబ్రవరి 2:—మాంట్రీయలు అను కెనాడి యను పెసిఫిక్ స్త్రీమరు డీ కొని మునిగినవి. యుద్ధనాకలు నావికులను కాపాడెను.

లోవియనునాక మునుగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 2:—జనవరి నెల 21 వ తేదీని మధ్య భరా సముద్రమున తూర్పుభాగమున లోవియను నాకకు టూల్స్కో తగిలి మునిగినది. 7 గురువోట్లను 217 గురు నావికులను హతులైన నాకాదళము వారు ప్రకటించిరి.

విల్పుచుగారి మరతులు.

హోప్రి, ఫిబ్రవరి 2:—ఆంగ్ల వైమానికులు జర్మనుసేనా భాగములవై చరించుచు విల్పుచుగారి సుధి మరతులను జర్మనీ భావలో ముగించిన గ్రంథములను విస్తారముగ పదేముచున్నారని రబింగంగమునుండి వచ్చిన తెలియము వైదికులు చెప్పిరి.

నో ఎడ్వర్డు కార్నకు గారు

బెల్జియములో స్వాగతము.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—కార్నకు గారికి బెల్జియము నగరమున ఉత్సాహ పూర్వకమగు స్వాగత మొనరబడెను. తాము సందిగ్ధావ్యవస్థనుగూర్చి అల్పమునాయకుల తోడ ముచ్చటింప వచ్చితిమని కార్నకుగా రనిరి.

వైరివిమానకాలను తగులబెట్టుట

లండను, ఫిబ్రవరి 2:—గత బుధవారమున విమాన దళములు ఊట్రాంపు విమానకాలవై బాంబులవేయ బాంబులు తగుల్కొని కాలలకు నిప్పులు కొనెననియును, తమ విమాన మొక్కటి నవ్వుచున్నవనియును, శత్రువిమానములు 3 ధ్వంసము గావించ బడెననియును నాకాదళాధికారులు ప్రకటించిరి.

వైరిస్థానమును ముట్టడించుట

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—ఈవెను స్థానము యనుపదార్థ పరిసరమున నుండు నొక స్థానమును ఆంగ్లేయులు ముట్టడించిరి. ఆంగ్ల వైదికులు కొందరు గానవచ్చుటలేదు. ఘెల్మెట్ట పశ్చిమ భాగమున వైరిసేనల దరిమిలేని వైదికుల గొందర బంధించితిమి. టిల్లు విమానకాల వైసను కూట్రయొద్దను గూడ బాంబులు వేయబడెను.

ప్రాస్తు

వరానుసేనలు ముట్టడించుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—న్యూపోర్టు ప్రదేశమునను, రీషున్ వాయవ్య భాగమునను తాము పెక్కు ముట్టడుల నొనర్చి విజయమందితి మనియు, వైరి సైనికుల ముత్తర బంధించితి మనియు వరానువాద ప్రకటించుచున్నారు.

విమానముల దాడి

పారిసు, ఫిబ్రవరి 2:—పారిసు నగర రక్షక విమానములను విమాన విధ్వంసక కేరఫ్ఫి స్థానములను హెచ్చించుటకు ప్రధానమంత్రి విమానకాళాకార్యదర్శి లాలోబించినది టెంపుస్ పత్రిక వ్రాసినది.

దాడి.

లండను ఫిబ్రవరి 1:—మాంట్రీ ప్రాంత ఆగ్నేయమున దాడి జరిగినది. చాలమందిని పట్టుకొనిరి. పోలేవల్లికి ఈకాన్యమున శత్రువులు దాడిసలిసిరి. ఈవెను వైదెను ఇరుపదారులకు సమీపమున మేము కొందరిని తరిమితిమి. ఇరుట మేము చాలమందిని పట్టుకొంటిమి. ఎఫేగా వైల్లెయి ప్రెజిడెంటువై శత్రువు లధికముగ ఫిరింగులను గాల్చినని హేగుగారు ప్రకటించిరి.

లండను, ఫిబ్రవరి 2:—అంటరికుకు ఆగ్నేయమున లివర్పూలువారు దాడిచేసి కొంతమందిని పట్టికెచ్చిరి. పాస్పెం డేలు తుత్తరమున శత్రువులు దాడి సలుపగా తరిమితి మని హేగుగారు ప్రకటించిరి.

పేరిసు నగరపు ముట్టడి.

మరికొన్ని నివరములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—ఇటీవల జర్మనీ విమానములు తమ రాజధానిని ముట్టడించిన సందర్భమున పరాసు దొర తనమువారు మరల నిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—31 రు పురమున 14 పుర పరిసరములయందును మృతికొందిరి వీరియందు 5 రు పిల్లలు, 11 రు స్త్రీలును కలరు. పురమున 181 యు, పరిసరములయందు 76 యు గాయపడిరి.

కుమ్మా

రుమేనియావారి నాకలు.

బోర్ని విట్కులు దీసికొనట.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—తమ తాలూకు నల్ల సముద్రపు రేవులయందున్న రుమేనియా నాకలను బోర్ని విట్కు కక్షము వారు దీసికొనినది తెలియవచ్చుచున్నది.

లెన్నినుగారిని వధింప యత్నము.

లండను ఫిబ్రవరి 1:—లెన్నినుగారిని చంప సార్వత్రిక ప్రతిష్ఠాపనమున జొచ్చుకొని యొక విద్యార్థి యాతనివై పిస్తోలును ప్రేల్చెననియు, గుండు తప్పిపోయెననియు, విద్యార్థి బంధింపబడెననియు వెల్లూగారునుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

కీర్తనగరము నాక్రమించుట.

పెట్రోగ్రాడు ఫిబ్రవరి 1-వోల్ని విత్త పత్రిక ప్రకటించిన కీర్తన గరమునై నామగు గుండ్రు వేమునదికి నగరములాంగిపోయెను.

బోల్లివిత్తు యధికారము.

కమియూటారు లంగీకరింపకుండుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— కమియూటారు లాల్బారుల బోల్లివిత్తు పత్రికమువారి యధికారము లంగీకరింపలేక ట్రాన్సాల్టే, థెర్సాన్ ప్రభుత్వముల సహాయమున పీఠిక రించిరి. ట్రాన్సాల్టేల సైనికులను ఉక్రెయిన్ సైనికులను కలసియున్న సేన యొందు బాల్పీ సార్వైలాన్సు రెడ్డుగార్డు దళమును నావికాదళమును ఎదిరించి, ఆ సైనికులను నిరా యధుల నొనర్చుచి తెలియకమ్మచున్నది. ఆస్ట్రీయాలో బోల్లి విత్తులును, కోస్టోలును, పోరాడుకొనుచున్నారు.

ధనమును వశపరుచుకొనుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 2:— విదేశములలో నున్న రష్యా దొరతనమువారి ధనమును వశపరుచుకొను నాకో రష్యా బాంకిలోనున్న విదేశీయుల ధనమును బ్రెజిషువారు మున్నగు స్వాతంత్ర్యవారులకు బోల్లివిత్తు లిచ్చుటలేదని పెట్రోగ్రాడు విశేషకుడు టైముస్ ప్రకటించుచున్నాడు.

బ్రెస్టులిలోని విత్తు సంధిసభ

నిరమింప బడట.

లండను ఫిబ్రవరి 1:— ఉక్రెయిన్ పత్రికల తాము రాజ్యవారులను తాము రాజ్యవారులను రెండు కక్షలు వచ్చియున్నవి. గాన నిరమయము నాలించింప సభను విరమిం చుటకు బేరను వ్యవస్థాపక గా రంగీకరించిరి జర్మనీవారి వాయువార్త తెలియజేయుచున్నది.

ఉక్రేనియా పటాలములు.

రష్యావారితో జేరుట.

పెట్రోగ్రాడు, ఫిబ్రవరి 1:— సైనిక కార్యక ప్రతినిధి వ్యవస్థాపకమువారి సైనికులు కీర్తన నాక్రమించిరి మాస్కోనుండి వారాన్సానమువారు ప్రకటించుచున్నారు. నాకో నిర్మాణ స్థానమును సైనికులు పట్టుకొనిరి. నగరమునది ఉక్రేనియా పటాలములు మూడు ఉత్తరపుల నిరాకరించి వైరిసేనలతో గలసిరి. అనంతరమున రష్యావారి సైనికులు ఓరెజుబర్గను బట్టిరి. ద్యూటాఫ్ సేనానాయకు సైనికులు పారిపోయిరి. సేనాని తప్పియకొని పారిపోయెను.

కటల్

కటల్లివారి ప్రకటనము.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— వాల్బలా ప్యోతమునుండియూక స్మిక్ముగ వైద్యులు శత్రుపంక్తిని భేదించుకొని మెలా గొలోయ ముఖద్వారమును చేరినది. మమ్ముల నాస్థానము ననుండి వెడలింప బలమగు వైరిసేనలు చుట్టడించెను గాని వానియత్నిములు వ్యర్థమయ్యెనని ప్రకటించబడినది.

ఆస్ట్రీలియా

వ ర ద లు.

బ్రెస్టు, ఫిబ్రవరి 2:— మేకేనగరము రూపుమాపినది. నత్తమును పొందిని గృహ మొక్కటియను లేదు. ఆనేక గృహములు కూలిపోయినవి. ప్రాణనష్ట మంత హెచ్చుగ లేదు. నదులు మరల పొంగుచున్నవి.

హాలండు

సమైక్యము.

ఆమ్స్టర్డం, ఫిబ్రవరి 2:— దొరతనమువారు ఆహార సామగ్రిల నన్నిటిని సమీకరణము గావించి ప్రజల కందరికిని సమముగా పంచిపెట్ట వలెనని కోరుటకు హాలెండు విప్లవసాం ఘికవారు లండనును సోమవారమునాడు సమైక్యముటకు నిశ్చయించిరి.

స్వీజర్లాండు

సరిహద్దులు.

స్టాం, ఫిబ్రవరి 2:— స్వీడన్ దేశ పరిధిలను బట్టి దొరతనమువారు సరిహద్దులలో సేనలను చేర్చుచున్నారు.

జర్మనీ

జర్మనీయందు సమైక్యములు అధికారుల ఉత్తరములు.

ఆమ్స్టర్డం, ఫిబ్రవరి 1:— సమైక్యము ద్వారా సంఘమును బెర్లిను మండలపు వైద్యాధికారి చెవరగొట్టి, స మైక్యములు ప్రజాతాత్రయమునకు భంగకరముగాన సభల జరు పునాడదని నిరీధించెను. పరివాండ్ర కట్టుకు సమర్థించునట్టి గూడ సమాజమును లేర్పడగూడదని అడ్డుకొయ్యెను.

ఆంగ్ల వైమానికులకు లెక్క.

ఆమ్స్టర్డం, ఫిబ్రవరి 2:— లెక్క నెంబు షాట్లు లెక్క నెంబు పూకేగార్డును వైమానికులను ఆస్ట్రీయన్ సెల 17 వ తేదీని కేంబ్రేజ్ కేంద్రపులను నేలగుల్చిరి. ఆచట వారు కరపత్రములను ప్రకటించిన నేరమునకు వారికిద్దరికిని చెరి 10 వ తీర్మానమును కఠినపరచించిన హ్యూస్టెన్ నెను జయి టంగుపత్రిక ప్రకటించినది.

జర్మను స్థితి.

లండను, ఫిబ్రవరి 2:— లేఖ వార్తా పత్రికలను చాల కఠినముగ నుండుటచే స్థితిగతు లేయమును తెలియుటలేదు. అసత్య వార్తలను ప్రకటించుటకు దొరతనము వారు బలవంత పెట్టుచున్నారని సా.ఘిక వార పత్రికలు నిందించుచున్నవి. సమైక్యము నందలి రాజకీయ సంబంధ మును గూర్చి బెర్లిను పత్రికలు వ్రాయ గూడదని దొరతనమువారు గర్హితరహితని స్ట్రాస్బర్గను పోస్టు పత్రిక వ్రాసినది. బెర్లినునుండి యితర స్థలములకు రాకపోకలు సరిగ జరుగుట లేదు. వ్యవస్థ పత్రిక ఈసెల 1 వ తేదీని మరల వెలువడినది. తొందరపము చేయగూడ దని పత్రిక దొరతనమువారిని హెచ్చరించినది. ప్రాస్ట్రా వత్త పత్రికలు కఠినచర్యను పూనవలెనని దొరతనమువారిని నిరీధించుచున్నవి. చాలమందిని పట్టుకొన చున్నారు. నాజ ధాని నగరమున చాలభాగమునం దల్లములు జరిగినవి ఈ సెల 1-వ తేదీని ఆమ్స్టర్డంనుండి తంతివార్తలు వచ్చినవి అంటు, బెజ్, లండను, స్టాంబుల్ లుల్లము నిర్మాణము ముగ నున్నవి పత్రికలు వ్రాసినవి. మాడినం దల్లని లభిక ముగ జరిగినది. గుంపువాండ్రు ట్రాముబండ్లను తిరుగవ్రోయ యత్నించిరి. పోలీసువారు నిరీధించగా పోరాటము జరిగి నది. బెర్లిను కుత్తరమునను తూర్పునగూడ యువకులను యువకులను దారులనడ్డి ట్రాముబండ్లను నిరీధించి రాకపోక లకభ్యంతరము కలిగించిరి. మధ్యాహ్నము ట్రాముబండ్లు నిలిచిపోయినవి. పరివాండ్రు పనులలోనికి పోకుండుట ట్రాము బండ్లు నడువకుండు : చేయుటకు కొన్నిచోట సిద్ధి చ్చక్తిగలను తెలిపివేసిరి. యంత్రకాలయెత్త సమైక్యవారు లకును వారితో చేరినవారికిని పోరాటములు జరిగినవి. సంధి యాటై అని అరచుచు ప్రజలు గతదినముదయమున చాల్టటును బగ్గుకుపోయిరి ఈసెల 1 - వ తేదీ ని టు డు ప త్రిక కు రూఢి వర్తమానము తెలిసినది పోలీసువారు వారిపై తుపాకు లను కాల్చగా గుంపువారు తిరుగబడిన ట్రాముబండ్ల మాటు ననుండి పోలీసువారిపై గుండ్లను వదలిరి. గాయములు తగిలివా రిని 80 మందిని వైద్యశాలకు తీసికొనిపోయిరి. చాలమందిని పట్టుకొనిరి. చాలయిండ్లు కోధించబడినవి. విశ్వసించదగిన ఆర్థిక దళమును మరభిరంగుల దళమును బెర్లినునగరమునకు సమీపము న నిలుపబడినవి.

మిత్రమండలి పన్నాగము.

10 కోట్ల ఆమెరికా మార్కులను వ్యయపరచి జర్మనీ ఆస్ట్రీయా దేశములందు విప్లవమును కలిగించుటకు మిత్రమం డలివారు ఏర్పాటుచేసిరి. ఆయుధ నిర్మాణశాలయందు పని చేయువారి మతివిరచుటకు చాల ప్రయత్నములు చేయు చున్నారు. ఆ సంఘమున నె నె ట రు షో ను నాన్త క్లి ఫురిషిగు గార్డు కూ డ నుండి ర ని జ ర్మ నీ యుద్ధాగ్రులు ప్రకటించిరి. జర్మనీలో సమైక్యము తగ్గు మొగ ముచున్నది. రాకపోకల పాకర్యములు కొంతవరకు మరల కలిగినవి. హాలెండ్ కీలలందును బొర్గు గదులలోను పనులు మరల ప్రారంభమగుచున్నవి. క్రెప్టెలో పనులు పోగుగా జరుగుచున్నవి. బ్రెస్టు యూనియను సంఘములవారు తటస్థ ముగా నున్నారు గాని సమైక్యవారు పట్ల సామధూతిని కలిగి యున్నారని వ్యవస్థపత్రిక వ్రాసినది.

పరివాండ్ర కట్టు

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— జర్మనీయందు పరివాండ్రు తమ

పట్టును వీడి మరల పనులలో ప్రవేశించుటగా నగరాట్లన్నది. పరివాండ్ర కట్టుముల ఖండించుచు, యుద్ధభూమియందు సైనికులు సంపాదించిన లాభములను కట్టుగట్టి పరివాండ్రు పాడు చేయుదురా యని బవేరియా ప్రజాసభయందు దేశీయ మంత్రీ ప్రశ్నించెను. జర్మనీవారి కనుకూలముగ యుద్ధమును పర్యవేక్షింప జేయ తలపెట్టబడిన పెద్ద ముట్టడిని పనియంద్రు భగ్న పరచు చుండిన లిబరలు కక్షకు చెందిన హామర్లేడుగా రనిరి. కట్టుగట్టిన పరివాండ్రు ఆహారపదార్థముల నీయకుల దని క్రూటు లిటుంగు వ్రాముచున్నది.

ప్రజలు హద్దుమీఱుట

దొరతనమువారి నొప్పిన కట్టుకట్టుములు.

ఆమ్స్టర్డం, ఫిబ్రవరి 1:— గత మాసపు 31-వ తేదీ ని పరివాండ్రు హద్దుమీరి చరించుట వలన దొరతనము వారు తగిన కట్టుకట్టుముల నొసర్చు వలసి యుండెనని బెర్లిను నుండి తంతివార్త వచ్చెను. కలవరములను దొరతనమువారి రణని వేయుచు రినియును పోరులు సభలకు పోరాదనియును, బెర్లిను సేనాధికారి యాజ్జ యొనర్చెను.

కరపత్రములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 2:— జర్మను దొరతనమును బగ్గో యిసీరి తొలగించి ప్రజాసత్తాప్రభుత్వము నేర్పరచినచో అంతర్జాతీయమరణము నివారణమై నిశ్చయంతి ఏర్పడునని వ్రాముబడిన కరపత్రములు బెర్లినునగరము నందధికముగ పంచి పెట్టబడినవి.

ఉపన్యాసకుని కట్టుకొనుట.

ఆమ్స్టర్డం, ఫిబ్రవరి 2:— స్వతంత్రసాంఘిక డగు డిటుమెనుగాను బెర్లినునగరమునం దొక పేటలో నుపన్యాసింప బోగా నతనిని పట్టుకొనిరి.

బల్గేరియా వారి ఆశయము

ఆమ్స్టర్డం, ఫిబ్రవరి 1:— బోల్షివిష్టా మొరావా మెడిసిన్ యా లోను బల్గేరియాలో మరల కలుపుటయే బల్గే రియా వారి ఆశయమని ప్రధానమంత్రీ రజోస్లావపుగాను సోషాల్జిలో నుడివిన సోషియాలుండి తంతివార్త వచ్చినది.

సమైక్య సంధి

లండను, ఫిబ్రవరి 3:— యుద్ధమును మానవలెనని ప్రజలు కోరుచున్నారని స్పష్ట పరుచుటకు తామే సమైక్య నేర్పర చితిచని బెర్లిను బైరుడిటునును, హాస్సీ, లెడెబరుగార్డు మున్నగు స్వతంత్ర సాంఘికములు ప్రకటించిన పత్రము వలన స్పష్టమగు చున్నది. వారు రాజకీయ సభను సమావేశము చేయగోరి. అట్లు జరిగిన శాంతివాదులకు ప్రోత్సాహము మెండునని బోకోయిసులు ప్రాతిపదికలయ్యెను వహించిరి.

ప్రజలు తమ యిబ్బందులను తెలుపుటకెట్టి అకళాశ మును లేకుండ జర్మను అధికారులు చేయుటవలననే సమైక్య జరిగినది. బెర్లినులో రక్తపాతమునకు దొరతనమువారే బాధ్యులు ఏమయిత్రకాలలలో వైవికాసము ప్రకటించబడినది సోమ వారమునా డుదయమున పరివాండ్రు పరిలోకి రాకుండిన వారిని తీక్షింతుచని ప్రకటించిరి. కాని సమైక్యతగ్గుటలేదు. ఇతర చోట్లనుగూడ వ్యాపించుచున్నవి ప్రాంతవ్యవ జయి టంగు పత్రిక ప్రకటించినది.

అర్జంట్లైనువారి యుద్ధ ప్రకటనము.

బోస్టన్, ఫిబ్రవరి 2:— బెర్లిను వియన్నాలలో నున్న రాజ్యవారులను ఆర్జంట్లైనువారు మెకుకు పిలిచిరి. మెంటుటర్గెలవారు వ్రాముగా జర్మనీలోపై తి చెడిన దియు ఇది అంతర్జాతీయము మారుపరము బాతీయాధికార లక్షణాగ్గు నరుపపడినదనియు ఆర్జంట్లైనువారు వ్రాసిరి.

పోలెండు వైద్యములకు

సైనిక కార్యక ప్రతినిధిగ్గు రాష్ట్రీయసంఘము.

లండను ఫిబ్రవరి 1:— పోలెండు దేశీయులగు గాసే నానుల క్రిందనుండు 25 వేల పోలెండు వైద్యులు రోగిలైన్ నాక్రమించిరి. తమయాజ్ఞల మన్నించి శ్రదేశమును వీడరలసిన దనియు, లేనియెడల తమకిడ బూటకాపులగు నున్న పోలెండు భూస్వాములుమున్నగు పలువుర తేనుమునకు భంగముకలుగ ననియు, సైనిక కార్యక ప్రతినిధిగ్గు రాష్ట్రీయసంఘమువారు వై సేనలకు హెచ్చరిక నొసగిరి.

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Central Powers

Extensive Disturbances in Berlin.

Strikers Fight with Police.

LONDON, February 3. A telegram from Amsterdam says that the latest Berlin newspapers, dated February 1st, report extensive disturbances over a large area in the capital. The solitary exceptions were Unter den Linden and the Schlossplatz which the papers significantly remark were empty. The worst disorders occurred in Moabit, where crowds of strikers tried to overturn the trams. The police intervened and encountered resistance, and collisions occurred. Similar stormy scenes were witnessed in the north and east of Berlin, where youths and girls held the streets, attacked tramways, and interrupted the traffic of the city. The tram service was suspended at noon. Strikers in some parts severed electric wires in order to prevent workmen from using the cars for the purpose of going to their shift. Fights are reported outside factories between strikers and non-strikers. The 'Työ' on the 1st inst. learned from a reliable source in Berlin that the crowd marched the previous morning to the Charlottenburg with cries of "Peace and bread". The police charged it, whereupon the strikers erected barricades, using overturned trams and fired and hurled projectiles at the police. Thirty wounded strikers were removed to hospitals, numerous arrests and house searches were made. Reliable detachments of cavalry and machine-gunners have been collected in the neighbourhood of Berlin.

Overthrow of Government Urged.

One of the leaflets circulated broadcast by the strikers in Berlin says:—"Only the overthrow of the Government and the bourgeoisie and the establishment of a democratic republic will arrest international butchery and result in a general peace."

Leading Socialist Arrested.

LONDON, February 3. AMSTERDAM.—The Independent Socialist Herr Dittmann, has been arrested for attempting to address a meeting in the suburb of Berlin.

Strike Attributed to Entente Propaganda.

A feverish anti-strike propaganda includes an officially supplied story published in all newspapers in Germany that an Entente Propaganda Committee with a hundred million marks of American money has been formed with the object of revolutionising Germany and Austria. It is stated that it is employing numerous agents in Germany specially in the armament industry to incite to sabotage and similar acts; it is asserted that the committee includes Senator Stone, and Lords Northcliffe and Reading.

Conditions Improved.

A Semi-Official Berlin Report.

A semi-official telegram from Berlin, dated February 1st, declares that the strike has passed its zenith and minimises the day's occurrences in Berlin saying that traffic conditions have improved and work is being resumed in Hamburg and Kiel and the coalfields while at Krupp it is in full swing; the 'Vorwaerts' reports that the General Committee of Trade Unions is outwardly neutral but is unanimously sympathetic towards the strikers.

Socialists Demand.

AMSTERDAM.—A pamphlet signed by Herren Bernstein, Dittmann, Huase, and Ledebour, and other Independent Socialists indicate that the latter engineered the strikers in Germany as a manifestation of the 'peoples' will to finish the war; the Bourgeois parties have decided to oppose the socialist demand for the convocation of the Reichstag on the ground that it would encourage the Pacifist Propaganda.

Government Responsible for Bloodshed.

The 'Frankfurter Zeitung' says Government is responsible for the bloodshed in Berlin by ruthless suppression instead of providing a means for the ventilation of grievances by the masses; the journal declares that the strike is extending to many other towns and not diminishing in Berlin despite the proclamation of martial law in seven factories where the strikers have been ordered to resume on Monday morning otherwise they will be militarily punished.

The Labour Discontent.

No Slackening in Strike Movement.

LONDON, February 3. There is no indication that the strike movement in Germany is slackening. In the Bavarian Lower House, the Minister of Interior denounced the strikers and asked whether they would destroy what their own sons had built up on the battlefield. A Liberal Deputy, Herr Hammerschied, declared that the strikers were endangering the success of a giant attack, which was intended to bring a decision in Germany's favour.

The 'Kreuzzeitung' suggests that the strikers' food allowance should be cut down.

Meetings Forbidden.

AMSTERDAM.—A telegram from Berlin speaks of the excesses committed on January 31st as "causing the Government to take necessary measures against the extension of the strike." The Commander of Berlin has warned the population that disorders will be suppressed by all means and participation in meetings is especially forbidden.

German Press Muzzled.

The true situation in Germany, especially Berlin, is obscure owing to the increased rigour of the censorship. Socialist newspapers accuse the Government of compelling the publication of false news, and the 'Strass-

burger Post' declares that Berlin papers have not been allowed to refer to the political character of the strike. Communication between Berlin and the Provinces is difficult. The 'Vorwaerts', which reappeared on the 1st inst. again warns Government against violence, while the conservative press exhorts it as a strong action against strikers. Wholesale arrests continue.

Strikes Ending.

LONDON, February 3. AMSTERDAM: A Berlin semi-official telegram, dated 2nd inst., says:—Strikes are everywhere waning. Number of strikers has considerably diminished, especially at smaller munition works and full staffs are working in many cases. Well-informed people assume that strike will be entirely ended by Monday.

Further Disturbances.

Whilst military proclamations have apparently had some effect, Berlin papers report further disturbances in Berlin on 1st. Trams were stormed, windows broken and lines and overhead wires damaged. Tram employees assaulted principal workshops of a company which had to be closed. Strong forces of police used their sabres against strikers attempting to hold meetings at Treptow and arrested many ringleaders. It is reported that 160 were arrested in Berlin last week.

The Special Court-Martial began its sittings on the 1st inst.

Hertling's Refusal to Discuss Situation.

LONDON, February 3. AMSTERDAM. Chancellor Hertling refused the request of the Socialist Deputies to allow representatives of strikers to discuss the situation, because the meeting might result in unlawful actions. He also refused to negotiate with strikers, because their action was unconstitutional and there were no guarantees that discussion would be confined to ending the strike. He emphasised that the strikers' political desires must be communicated through people's representatives.

It appears that Herr Dittman is charged with inciting to high treason.

In Favour of Resuming Work.

The 'LOKALANZIGER' states that the strike committees at Hamburg are in favour of resumption of work and half of shipyard workers have already resumed.

A telegram from Copenhagen says that the military commander of Berlin District has issued proclamation declaring that important factories are under complete military control and employees will be court-martialled, unless they resume work Monday morning. Court-martials in Berlin have been authorised to pass death sentences and execution will take place twenty-four hours afterwards.

Sentence on British Airmen.

For Dropping Leaflets.

LONDON, February 3. AMSTERDAM.—The 'Deutsche Tageszeitung' states that two British airmen, Lieutenant Sholte and Lieutenant Wookey, who were shot down at Cambrai on October 17th, have been sentenced to ten years' penal servitude by a German Military tribunal for dropping "enemy leaflets."

Bulgarians War Aims.

LONDON, February 3. AMSTERDAM.—A Telegram from Sofia says that the Premier, M. Radoslavoff speaking in the Sebranje declared that the Bulgarians' war aim was the reunion of the Dobrudja, Morava and Macedonia with Bulgaria.

Russia

Civil War Spreading.

Tartars Challenge Bolsheviks.

LONDON, February 3. M. Trotzky, addressing the Soviets Congress, said that the Tartars in the Crimea were challenging Bolshevik supremacy. They had accepted the proffered aid of the Ukrainians in the Tauride and Kherson Governments and mixed Tartar and Ukrainian regiments was reported to have disbanded a force of sailors and Red Guards at Bokchisarai. Fighting has begun between Cossacks and Bolsheviks at Astrakhan.

It is reported that the Bolsheviks have seized Rumanian shipping in the Russian Black Sea ports.

PETROGRAD.—The Maximalist agency confirms that Soviet troops occupy Kieff. They captured the arsenal and three Ukrainian Regiments with artillery joined up with the Soviets, the whole garrison refusing to fight. Soviet troops have captured Orenburg. General Dutoff's Cossacks are fleeing. General Dutoff has escaped.

Soviet Demands Polish Submission.

Twenty-six thousand Polish legionaries, commanded by Polish Generals, occupied Rogatcheff, whereupon the provincial Soviet demanded its evacuation and the submission of the Polish Staff, intimating that the fate of a number of Polish landowners and members of the Cadet, Party and others who were hostages depended upon this.

Attempt to Assassinate Lenin.

LONDON, February 3. A telegram from Petrograd reports another attempt on M. Lenin's life which was defeated. A student entered the Smolny Institute and fired a revolver, but missed. He was arrested.

TELEGRAMS.

Ex-Government's Funds Abroad.

Bolsheviks Want Possession.

LONDON, February 3. The 'Times' Petrograd correspondent says that the Bolsheviks are determined to get possession of the funds abroad of the ex-Russian Government, and are prohibiting British and other Foreign Embassies and Consulates from touching their deposits in Russian Banks.

Conference Adjourns.

LONDON, February 3. A German wireless communique says:—Baron Kuehlmann has agreed to the adjournment of the Hrest Litovsk conference to consider the question of the two Ukrainian bodies claiming to represent Ukraine.

Russo-German Peace Negotiations.

An Unfortunate Peace.

LONDON, February 3. A telegram from Petrograd reports that M. Tiotzky, addressing the Soviets Congress, foreshadowed the possibility of an "Unfortunate" peace.

Great Britain

"The Submarine is Held."

Sir E. Geddes on Present Position.

Fewer Allied Ships and More Submarines Sunk.

LONDON, February 3. Sir Eric Geddes interviewed by an Associated Press correspondent on the expiry of a year of 'unrestricted' submarineism, said that the submarine was held. The sinkings were now reduced to the level when Germany threw off restraint. He thought we were now sinking submarines as fast as Germany could build them. They could not foresee any change except for the better, but we must have more ships to turn the enemy's failure into a positive Allied victory; because the destruction of merchantmen still exceeded construction, and the tonnage demands were increasing by leaps and bounds. Before the end of 1918 we should be building shipping of all kinds, at a rate of more than double that of our record in the year before the war. Much depended upon American shipbuilding efforts. He hoped that her efforts would be a contribution worthy of the great cause. Referring to the table of great curves which were published from time to time, he said that all the curves were bending in the right direction. The destruction of allied shipping decreased steadily, and the construction of merchantmen increased steadily, while the sinking of submarines steadily rose. Sir Eric Geddes explained another curve, namely, the factor of exaggeration in the German statement of sinkings. During the early months of unrestricted warfare the margin of exaggeration was fairly small, but with the lessening of the enemy successes of last July, August and September, German exaggerations began to increase and were continuing to increase, indicating a fairly accurate reflection of the German official conviction of their measure of failure. Referring to the warning of the United States War Secretary about concentration against American transports, Sir Eric Geddes said there might possibly be heavy losses, as the saving of life in Mid-Atlantic was not easy. But there was no evidence that the Germans were withdrawing their U Boats in preparation for such a concentration. All the evidence showed that there were as many submarines now operating as ever. The decreased losses were due to the steady improvement in the Allies' anti-submarine methods. They would get few chances, and would meet disaster more frequently. Our policy of secrecy as regards U boat losses, was one of the chief causes of the steady deterioration in German crews. Even the commanders of submarines were not what they used to be. The brave capable commanders of to-day were exceptions. The average submarine was in no way equal in efficiency to the U boat of a year ago.

The Empire's Wonderful Resources.

Undreamt-of Development Foreshadowed.

LONDON, February 3. Speaking in London Mr. Austen Chamberlain said that, in view of the wonderful resources of the British Empire at present and its wonderful undeveloped resources, it was easy to see that after the war we should be perfectly able to meet our liabilities. Capital in Britain was absolutely safe and the talk about the conscription of wealth was without foundation. The taxation of capital after the war, at the moment when an undreamt-of development of our trade was certain to occur, would have a most fatal effect.

The African Colonies.

Portuguese Alarm at Labour Suggestion.

LONDON, February 3. Correspondence between the Royal Geographical Society and Geographical Society of Lisbon in November is published. Lisbon wrote saying that the Portuguese nation was very alarmed by the Labour proposal to found a kind of International State in Africa, the chief reason for alarm being that Mr. Henderson was an ex-Cabinet Minister, but the Society contradicted the report that Mr. Henderson was acting with the knowledge of the Government. The Society declared that the Anglo-Portuguese alliance did not permit the practicability of such an idea and adopted the opinion of the Royal Geographical Society. Sir Thomas Holdich replied pointing out that no serious opinion existed in Great Britain in favour of such a proposal to which no serious importance should be attached.

Lisbon replied expressing thanks for the message "which has had the best effect in calming our minds."

TELEGRAMS.

The Price of Rice.

LONDON, February 3. The Food Controller has fixed maximum retail price of rice at fourpence a pound, but scheduled quantities may be retailed at not more than sixpence a pound, provided that the retailer has rice on sale at fourpence or less.

Scheduled Qualities.

Scheduled qualities of rice which may be sold at not more than sixpence a pound, are remilled, Java, remilled Indian [Patna] remilled Siam garden, Siam, Spanish, and Carolina and other North American rice.

Air Raids on London.

Total Casualties.

LONDON, February 3. The Press Bureau says in Monday's air raids the casualties in all districts were fifty-eight killed and 173 injured of whom thirty were killed and ninetyone injured in one building used as an air-raid shelter. It is possible that a few more bodies may be found under the "debris" of the building as four persons in this district are missing. The total casualties in Tuesday's raid were ten killed and ten injured.

Canadian Liner Sunk.

LONDON, February 3. The Canadian Pacific Liner "Montreal" has been sunk in a collision. The crew was rescued by Destroyers.

British Steamer Torpedoed.

The Admiralty says the armed boarding steamer "Low-vain" was torpedoed and sank in the Eastern Mediterranean on January 21; seven officers and 217 men were lost.

A Great Banking Amalgamation.

LONDON, February 3. A provisional agreement has been concluded for the amalgamation of the London County and Westminster Bank and Parr's Bank. The deposits aggregate £10,899,269 sterling.

Sir E. Carson at Belfast.

LONDON, February 3. Sir Edward Carson had a rousing reception at Belfast. He said he had come to consult Ulster on the very serious situation.

Preswich by-Election Result.

LONDON, February 3. The result of the Preswich by-election is as follows:—
Lieut Cawley, Coalitionist, son of the ex-member who was raised to the peerage, 8,520.
Mr. May, Co-operative candidate, 2,832.

S. Armagh By-election Result.

LONDON, February 3. The following is the result of a hotly contested by-election in South Armagh:—
Donnelly (Nationalist) ... 2,316
McCartan (Sinn Fein) ... 1,299

General

Food Shortage in Holland.

Socialists' Demand.

LONDON, February 3. AMSTERDAM.—Dutch revolutionary socialists have resolved to call a general strike on Monday to demand that the Government seize all the foodstuffs in the country and distribute it equally among the population.

Canadian Soldiers' Votes.

LONDON, February 3. OTTAWA.—It has been decided to disallow the soldiers' votes cast at the recent elections for candidates in any constituency other than that in which the voter last resided. It is estimated that ten thousand votes polled by soldiers in Canada alone will thus be annulled.

The Mackay Disaster.

Town Almost Unrecognisable.

LONDON, February 3. BRISBANE.—Mackay is almost unrecognisable. Scarcely a building has escaped, and many are in ruins. Nineteen bodies have been recovered. The mortality is less than was feared. The rivers are again rising.

Military Precautions in Switzerland.

LONDON, February 3. BERNE.—In view of the general situation at home and abroad, government is reinforcing troops on the frontier.

Increased Defence for Paris.

LONDON, February 3. PARIS.—The Temps reports a Conference between the Premier and Under-Secretary for aviation, in which it was decided to increase the number of aeroplanes defending Paris and provide anti-aircraft batteries similar to London's.

S. American Republics and Germany.

Argentine's Attitude.

LONDON, February 31. BUENOS AIRES.—As Argentina has recalled her military attaches in Berlin and Vienna, the Argentine Government replying to the notes of Peru and Uruguay intimating their rupture with Germany, approves the action as being in accordance with International Law and safeguarding National Sovereignty.

Western Front

British Air Raids on Germany.

Good Results Obtained.

LONDON February 3. The Press Bureau says: Details of the raids on Germany mentioned on the 25th January, show that our bombers dropped 889 pounds on Treves. Good bursts occurred in the northern portion, and the centre of the town, and a large fire in the north-eastern corner. 1,120 pounds were dropped on the Thionville steel-works, and all bombs burst with large explosions, and 280 on the railway at Oberbiller south-west of Treves. Our machines machine-gunned villages in the Moselle valley, and 280 bombs were dropped on the railway station and junction at Saarburg, where large explosions occurred. Aviators in all cases machine-gunned searchlights, trains, and buildings. Naval aircraft simultaneously dropped 1,344 pounds on the Badische Anilin und Soda Fabrik and the dock at the town of Mannheim, causing an explosion at the factory, 1,344 pounds on Thionville town, railway junction, and factories. The bombs were dropped from an average height of fifteen hundred feet. One pilot made four attempts before reaching his bombing objective. Anti-aircraft fire was heavy, but inaccurate.

Naval Airmen's Success.

LONDON, February 3. The Admiralty announces that aircraft bombed on Wednesday the aerodrome at Oostcamp, obtaining direct hits on a hangar and sheds, causing fires. We drove down one enemy machine and shot down two out of control. One of ours is missing.

Successful British Raids.

LONDON, February 3. F. M. Sir Douglas Haig's communique this afternoon says: The Liverpools made a successful raid southeast of Arras and brought back prisoners. A hostile raid north of Passchendaele was repulsed.

Hostile Artillery More Active.

LONDON, February 3. F. M. Sir Douglas Haig's communique to-night says: The West Ridings made a successful raid south-east of Monchy le Preux taking prisoners. The enemy raided a post north-east of Poelcapelle. We drove off a party in the neighbourhood of the Ypres-Staden railway. Several prisoners have been captured on this front. Hostile artillery has been more active at Epehy, Garrelle and Ypres.

Enemy's Successful Raid.

LONDON, February 3. Last night's British communique says: The enemy raided a post in the neighbourhood of the Ypres-Staden Railway, and a few of our men are missing. We beat off an attempt westward of Gheluut taking prisoners. Our aeroplanes bombed the aerodrome at Thielt and a dump at Courtrai.

German Soldiers and Allied Terms.

Allied Aerial Publicity Campaign.

LONDON, February 3. HAVRE.—Belgian soldiers from the front state that since January 10th Allied aviators have been constantly flying over the German lines and dropping booklets containing the text of President Wilson's peace proposals printed in German.

LONDON, February 3. A French official communique regarding the air raid on Paris, says that forty-five persons were killed, of whom thirty one were in the city and fourteen in the suburbs, including eleven women and five children, and 207 injured, of whom 131 were in the city and 76 in the suburbs.

LONDON, February 3. The Admiralty announces that our aircraft bombed Varsenae aerodrome yesterday morning, obtaining a direct hit. Fire broke out and we destroyed one enemy machine. All of ours returned.

LONDON, February 3. The British communique says: We repulsed a raid at Poelcapelle. Patrol encounters resulted to our advantage southward of Lens. There was hostile cannonading at Lavacquerie and southward of Lens.

LONDON, February 3. The French communique says: There was marked reciprocal artillery activity north of Aisne in Foc de Paris region. Enemy "coupe de main" against small post south of Lombartzyde, north of Hill 344, on the right of the Meuse, north of Leures in Lorraine and in Rhine canal region of Alsace failed.

Italian Front

LONDON, February 3. The Italian communique says: We brought down eight aeroplanes and the British brought down six.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

"Our Day" in India.

The King's Satisfaction.

DELHI, February 3. H. E. the Viceroy has received the following message from His Majesty the King Emperor:—I have just learnt with pleasure and satisfaction that the appeal for funds on "Our Day" met with so hearty a response throughout India resulting in the collection of a sum amounting to nearly a crore. It is especially gratifying that in this effort all classes and creeds united in thus testifying to their feelings of admiration and sympathy towards those who have been stricken while fighting for the honour and security of the Empire.

GEORGE R. I.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, February 3. H. E. the Viceroy has received the following telegram dated the 2nd instant, from the Secretary of State for India:—

Nothing important has taken place in the British or French fronts. Four German air squadrons attacked Paris hitting two hospitals and damaging several buildings. Twenty persons were killed and 50 wounded.

The Italians made a successful attack in the Fronsela Valley, east of Asiago recapturing Mount Valbella, thus demonstrating that the enemy's strength which carried them forward to attack the Venetian plain is now exhausted. 2,500 prisoners were taken.

Losses from submarines increased slightly. 2,352 vessels of all nationalities arrived and 2309 left British ports. Nine British vessels over and 6 under 1,600 tons were sunk.

Peace negotiations have been resumed at Brest Litovsk. Civil war is spreading in Russia. Bolsheviks claim success in the south.

Roumanian troops have at the request of the Russians entered Kishineff, capital of Bessarabia.

Imperial Legislative Council.

Proposed Resolutions.

DELHI, February 3. Besides the resolution on territorial redistribution to be moved by the Hon'ble Mr. B. N. Sarma on the 6th February, the President admitted the following resolutions for discussion in the Imperial Legislative Council: (1) That the land revenue should be wholly provincialised (2) That one of the post war reforms should be the introduction throughout British India of free and compulsory primary education immediately after the war.

The Hon'ble Mr. Kamini Kumar Chandra:—(1) That the Government of India be pleased to constitute an advisory board to advise the Agent, Assam-Bengal Railway, regarding the management of the said railway. 2. That the constitution of the Board of Scientific Advice be extended as to include qualified Indians among its members. (3) That the jurisdiction of the Calcutta High Court be extended or rather re-extended to the British portion of the Kashi and Jaintia Hills in the province of Assam.

The Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastri:—1. That the Imperial and Provincial Educational services should be amalgamated and recruited as a rule in India and that officers should be chosen from other countries when suitable candidates cannot be found in India. 2. That it be represented to the Secretary of State for India (a) That as recommended by the Public Service Commission that technical and scientific services should be recruited entirely in India, and that in order to secure officers with the necessary technical knowledge a determined and immediate effort be made to provide in India the requisite educational facilities; (b) that steps should be taken to discontinue recruitment in Europe for the services within a period of 10 years; (c) that pending the development of educational facilities in India promising candidates should be sent to Europe and America for study at the expense of the State and appointed to the higher posts if duly qualified, and (d) that to attract a proper type of candidates to the technical institutes of India an undertaking be given by the Government that not less than one-half of the recruits should be chosen from their alumni. 3. That (a) a civil medical service should be constituted which should be wholly independent of the medical organisation of the Indian army; that the higher medical posts which are at present filled by officers of the Indian Medical Service should be transferred to the civil service and that the civil medical service should be recruited from the civil medical officers and the independent medical profession (b) the salaries of Indian medical officers employed on civil duty should not be enhanced as recommended by the Public Service Commission and (c) Military Assistant Surgeons should not be given preference over Civil Assistant-Surgeons and that not more than one-sixth of the higher posts reserved for subordination should be provided in them.

Calcutta

Bengali Regiment.

Gives an Exciting Military Display.

CALCUTTA, February 3. With a view to stimulate recruitment the Bengal Regiment which has come down from Karachi gave an exciting military display this evening at the C. Football Ground before a large gathering. The section of the Indian Defence Force and the Boy also took part. The programme included bayonetting, rifle practice, tug of war, physical exercises. The Regiment was under the command of Col Bowdler and Lieutenant Wilkes.

TELEGRAMS.

Burma

The Indian Industrial Commission.

RANGOON, February 3. The members of Indian industrial commission arrived on Monday at Nankai. They were met there by Messrs. Mitchell and Koehn of Burma Mines who conducted them by the company's train to Nankai. On Tuesday the commission examined Mr. Mitchell who urged organisation and industrial survey with a view to making a survey of those areas of the province where developments of recent years had demonstrated the probability to developing successful mining ventures. The Commission inspected Sawdai mines and arrived at Mandalay yesterday.

Bombay

A Cotton Mill Accident.

6 Men Killed.

BOMBAY, February 3. When some workmen of the Sampex Cotton Mills at the Clare Road were engaged in clearing the settling tank of the blow room, one of them accidentally fell into the drain. Another workman went to his rescue but failed to come up and then six more went in one after another. Two of these who were lowered down by means of ropes were taken out of the drain alive but overpowered apparently with foul gas. A fire brigade with ladders and police arrived on the scene and brought out 6 dead bodies from the gutter, and the two men who were overpowered with foul gas were sent to the J. J. Hospital, where they are recovering from the effects of the gas.

Punjab

Punjab Legislative Council.

Business for Next Meeting.

LAHORE, February 3. At the meeting of the Punjab Legislative Council on the 6th instant the legislative business of the meeting will be concerned with the Habitual Offenders Bill and the Punjab Municipal Act Amendment Bill. The report of the Select Committee on the former will be presented by the Revenue Secretary to the Government who will then move that the Bill be taken into consideration and passed. The other Bill will be introduced by the Financial Secretary who will then move that it be taken into consideration and passed. The object of the Bill is to provide for the imposition of a terminal tax. Then the Hon'ble Khan Bahadur Mian Fazl Hussain will move the following resolution:—That the unspent balance of the Government of India assignments and allotments for sanitation in this province be spent in the current year and the next financial year.

Recruiting in the Punjab.

Sir Michael O'Dwyer's Special Efforts.

LAHORE, February 3. In the course of his present tour Sir Michael O'Dwyer is holding durbar in various districts with the object of stimulating recruiting. At the first of these which took place at Jullundur the presentation of awards for recruiting services was a leading feature of the proceedings. In his speech to the Durbar, His Honour congratulated Jullundur district on its freedom from crime and general progress, but had to point out that its record in recruiting was not as good as it might be and made a stirring appeal to the people of the district to make great efforts in this all-important matter.

Fatal Flying Accident.

A Corporal Killed.

LAHORE, February 3. A flying accident as a result of which Corporal Ernest Hall met his death and Pilot Lieutenant C. F. Welsh received very severe injuries occurred at Lahore Cantonment on Friday morning. The machine collided with a tree. Corporal Hall succumbed in hospital. Lieutenant Welsh is progressing as well as can be expected.

At the meeting of the Punjab Legislative Council of the 6th instant, the Hon'ble Mr. T. F. Holmes will take the oath of allegiance. There are 80 questions in all on the agenda.

United Provinces

The Jhansi Murder.

Accused Remains the Lt.-Governor.

LUCKNOW, February 3. In the case in which Niaz had been sentenced to death a petition has been presented to His Honour the Lieutenant-Governor praying for commutation. The main grounds stated in the petition are that the petitioner was deprived of his right to be tried as a European British subject, that although he made a confession he retracted it, that there was no motive for the crime as was evidenced by the facts of the case and that on the 15th January Counsel for the petitioner had received an anonymous communication from Calcutta containing statements, which if true, would go to show that the petitioner was not in his right mind when he committed the deed. The petitioner therefore prays that on consideration of the above facts, the death sentence may be commuted or reprieved time given to ascertain if the statements made in the communication are true.

Change of Lieut.-Governor.

ALLAHABAD, February 3. It is now officially announced that Sir James Meeson has been appointed to the office of the Lieutenant-Governor of the United Provinces with effect from the 15th February on which date Sir Harcourt Butler will assume charge.

Arts and Crafts.

Success of Lucknow Experiment.

ALLAHABAD, February 3. In connection with the School of Arts and Crafts which was established experimentally five years ago at Lucknow, Sir James Meeson has now decided that it should be regarded as permanent and the question of a Principal has been referred to the Government of India. In coming to the decision with regard to the status and programme of the school His Honour has very largely adopted the suggestions of Mr. Percy Brown of Calcutta to whom His Honour's thanks are conveyed for his extremely helpful and practical report and advice. Sir James Meeson has also decided that as soon as preliminary arrangements can be completed, the textile classes now located at Burki will be abolished, and the school organised at Cawnpore, as the Lieutenant-Governor had felt that a textile class was wholly out of place in the college which was meant for higher engineering and technical study.

The Special tribunal has delivered judgment in Paharpura case. Of the 16 accused, all charged with dacoity, two were convicted and sentenced to five years' rigorous imprisonment and the remainder were acquitted.

South India

Indian Women's Education.

Memorandum of English Association.

BANGALORE, February 3. The memorandum of the Indian Women's Education Association which was recently started in England states: "This association by correspondence with friends in India has been able to prepare a tentative list of societies now existing in various provinces in India which have for their object the promotion of education of Indian girls and women. Most of these societies have been established to meet special and local requirements, but experience gained in the promotion of great causes shows that co-operation in the effort is essential for real progress and it appears that time has come to attempt such combination of local activities in India. This will stimulate public interest and favourably influence the educational policy of the Government. Such combination will promote objects common to all existing societies. But it appears to this association that progressive action must be subject to the essential condition 'viz' that the project must be initiated and developed 'in India for India by India'. Looking to the wide distances in India it appears that the scheme of combination can only be framed after ascertaining the wishes of existing societies and this can best be done by a small delegation of trusted representatives going round and establishing touch among local leaders. In such proceedings the managers of the Association would gladly take part bringing to common stock experience of methods found efficacious in this country (England). Indeed, it was in contemplation to depute the Association's corresponding secretary for this duty. But under existing conditions this has not been practicable; so action in the respect has had to be postponed. They would however earnestly ask their friends in India to take up the work of preparation and the present time seems particularly favourable, because there is opportunity of consultation in India with Sir Krishna Gupta the present Chairman of the Association's Executive, who has full knowledge of existing conditions both here and India. The Indian Women's Education Association would take the opportunity to express the joyful appreciation with which it regards the endowment by Maharaja Kumar of Tikari of a college for Indian Women. Lovers of human progress must feel deeply grateful to Maharaja Kumar for so noble and example of what may be done even in these evil times towards repairing the devastations from which the world is now suffering.

The Flower Show in Bangalore.

BANGALORE, February 3. In the Horticultural show at Lal Bagh yesterday all the prizes with one exception in the class for foliage plants were won by H. H. the Maharaja of Mysore. The average of perennial flowers in pots was up to the usual standard for this time of the year and new roses exhibited for the first time were beautiful and interesting. The first prize for standard roses went to Mr. E. C. Ramshaw and among other prize winners in this class were His Highness the Maharaja, Mr. R. H. Campbell, C. I. E., Mrs. Aylmer Martin, Dewan Bahadur Puttana Chetty obtained two special prizes for his collections of amaranthus and poppy in class three for annual flowers in pots.

BANGALORE, February 3. More than 60 members of the Bangalore battalion of the Indian Defence Force are declared deserters with effect from the 26th having been absent from the Corps for a period exceeding three months.

Stop-Press Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS).

CALCUTTA, February 1. The Chittagong Special Tribunal has delivered judgment in the case in which Mohini Mohun Samanta a young man of Midnapore now interned at Noakhali, was charged with disobeying the order of the Government requiring him to go to Char Lawrence, a small island in the Bay of Bengal, where he was interned. The accused plea was that he was in bad health and that Char Lawrence being a lonely island medical help could be had with difficulty.

The Tribunal sentenced the accused to two months simple imprisonment.

స్థానిక వార్తలు

—(o)—

నీమలేపాలు: ఈ నెల 8-వ తేదీ శుక్రవారము చెన్నపురి జనరలు తహసీల్దార్లును సగరమందలి ఇతర సభ అధ్యక్షులను కలెక్టివేటుచేయును.

చెన్నరాష్ట్రము ప్రత్యేకమహాసభ: వైసభా కార్య నిర్వాహక సంఘమువారి నెల 8-వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము మహాసభ సభామందిరములో సమావేశమయ్యెదరు.

తహాల నోటీసులు: కోలంబో మిదుగ దక్షిణ ఆఫ్రికాకు పంపబడు తహాలు ఈ నెల 8-వ తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు చెన్నపురిజనరలు తహసీల్దార్లు కలెక్టివేటు చేయును.

వై. ఎం. సి. ఏ: వై. ఎం. సి. ఏ. వాణిజ్యపాఠశాల విద్యార్థులకు నేటి సాయంకాలము 6 గంటలకు 'సిటీ క్లబ్' మందిరములో బహుమతులు పంచి పెట్టబడును. మిస్. రాస్. ఎం. ఏ; గారు అగ్రాసనాధిపత్యము విహించెదరు.

రాకలు: దక్షిణవైపు వెలిసిరి దివ్యుడి దైర్య క్షుర గారు నిన్నటి ఉదయము (3-2-18) చెన్నపురికి వచ్చిరి. నేటిఉదయము గవర్నరుగారి బాడీగాడ్డువారిని చూచుటకు దైర్యక్షుర గారు వెలిసిరి. రేపటిదినమున మందులనిలువ డిపోకు బోవుదురు.

సి. సి. సి. ధర్మరాయుర్యేద వైద్యశాల, తిరువల్లి కేంద్ర: గత నెలలో 15985 గురు రోగులు కేంద్ర వైద్యశాలలో మందు లియ్యబడినవి. అందు 9748 గురు గత సంవత్సర డిశంబరు నెలలో గూడ చికిత్సనొందిరి. మిగిలిన 6237 గురును క్రొత్తవారని తెలియుచున్నది.

బాల వివేక దాయినీసభ, మైలాపూర్: మొన్న శనివారము ఉదయము పెన్సోను స్కూలు తెలుగు పండితులగు సత్యగోదావరి శర్మగారి యగ్రాసనాధిపత్యము కింద సభ్యులతో సుకరగు పి. కుబ్జారావు ఆసు విద్యాధిభిష్య చరిత్రను గూర్చి ఉపన్యసించెను.

లెఫ్టి నెంటుజనరలు సర్ ఆర్ తరు ఫెరిగారు: 9-వ భాగపు కమేండరు లెఫ్టి నెంటు జనరలు సర్ ఆర్ తరు ఫెరిగారు ప్రస్తుతము చెన్నపురిలో నున్నారు. ఎగ్ మూరు నందలి చెన్నపురి గార్డులను సోదాచేయుటకు జనరలుగారు నేటి ఉదయము పోయిరి. 10½ గంటలకు కోటలోని సైనిక పాఠశాలయూ, వైస నానుపత్రియు సోదాచేయబడినవి. పిచ్చుట జనరలుగారు నేపియరు, కాసిమోడు చేరిరిలను చూడవెలిరి. లెఫ్టి నెంటు జనరలు డబ్ల్యు. సి. వైసుగారును, కేప్టన్ ఎల్. డ. ఫె గారును జనరలుగారితో వెలిరి.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజన తీర్మానము ధర్మవరము డివిజనుల సభవారును, స్వరాజ్యసమితి శాఖవారును చిందులూరు నాగప్ప(కేష్టి)గారి యధిపత్యము కింద పాఠశాలను సమావేశ మొనర్చిరి. మా. శ్యామల సామ్రాజ్యశాసన సభయందు పాడింప నున్న భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన తీర్మానము తమ కామోదితమై యున్నదని సభవారు తీర్మానించిరి. ముడిగుబ్బ, కదిరి, రాకల్లులకుం డిట్టి సభలే జరుగనన్నవి తెలియఁచుచున్నది.

మదరాసు కార్యరేషను

నోటీసు (1051)

మింటుస్ట్రీయలో అన్టాపిళ్ళ వీధి నుండి తాతాము త్రియ్యప్పవీధి జా కమనువరకు 18 అంగుళముల ప్రాత కొళాయిగొట్టములను తీసివేయు పని పూర్తియగువరకు 1918 సంవత్సరము ఫిబ్రవరిమాసము 4 తేదీ నుండి ఆ వీధిని బండ్లు మున్నగునవి నేవియు పోకూడదు.

రిఫ్ఫూ బిల్లింగ్సు } డి. సి. మోలసి, ఐ. సి. ఎస్.
1-2-18 } చెసిడెంటు.

అన్ని తెలుగు కవులూ పల్లవి లాంటి పద్యమును
కృత్రిమముగా వ్రాసినట్లుగా నేటివారు అనుకుంటున్నారని తేక
కవిత్వకావ్యవిధానముగా విశ్వవిద్యకు నిశ్చయము తెలియ
గొరువారు ఈ క్రింది విధమునాను

సుందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

ఫిబ్రవరి 28 తేదీలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి రూ.5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగా పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. క కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చుచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాశంకము గలుగకుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామర తైలము	గజ్జికీ తైలము	మోహినీ తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధము

చక్కని డబ్బీతో పెల రూ. 0-8-0 ; డజన్ 1-కి రూ. 5-4-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయించబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

కావలయును.

చన్న పురి రాజధానికంతకును సోలవీజంటులు కావలయును.

ఆటోపరస్థాన (రిజిస్టరు)

(490)

పరస్థానముచును, వాని తాలూకు వస్తువులను అమ్మవలయును. చాల అద్భుతమైన సందడించవలెను. ఈ వస్తువు లన్నియు ఈ రాజధానియందు ప్రతిగృహమందును వాడబడుచున్న యని, ఇతరకంపెనీ సరకులకంటెను కవీరమనుకంటెను మేముచాల లాభముగ విచ్చేదము. ధరలు మితిముగ నుండును. తక్షణము బ్యాంకు పెన్సియరీటీతో దరఖాస్తులను పంపుకొనుడు.

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలోనే యుండవలయును.

The Parasthan Perfumery Co,
No. 1, Phydnie, Bombay, No 3.

ఆత్మజిజ్ఞాస

తెగ్గరమును విడచినతరువాత ఆత్మసితి.

కయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన కాశ్మీరీయ చర్య

గంధకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి.పి.

చిన్న నైజా చక్కనిగ్రంథము పెల రూ. 0-8-0.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈ అమృతము రక్తమును కుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి కాశ్యతనుఖము నొసంగును. 219

ఆరోగ్యమును కలుగ జేసి ఆయుర్యుద్ధిని యిప్పించును.

ప్రస్తుతము శాకాభక్షణము అను పుస్తకమునకు

(వాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,

ఆలంకరికా బోంబాయి, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మీ కవసరమయినచో

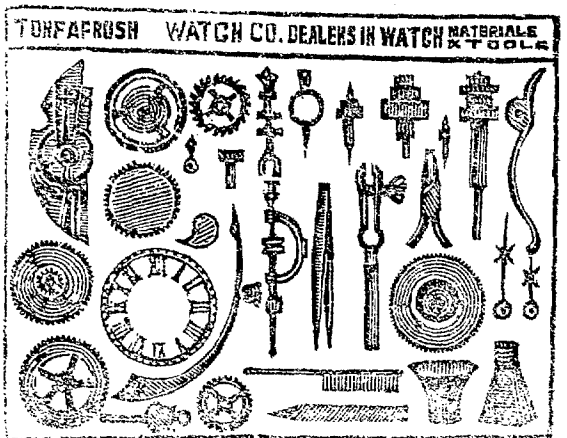
అమృతసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించినను, ఉత్కృష్ట వస్తువులను. వస్తువులు వస్తువులుగా పంచబడిన రేకులు కోణములుగా పోస్టుట్టి ఇమిడికమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గుఱించినను ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంకతిసందర్భముల నెలనా నాలోచించవలసినది. మీ సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి పంపిన చావుని సొలములో నిరధరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ
బాల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తాలపెట్టె నెం 555 రు,
229 మదరాసు

(పై కామ్యూజిష్ గోరునప్పుడు ఈ ప్రతికపేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

కృతలూగు

ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, Post No. 9, BOMBAY.
(821) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

దంత చూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0.

ఈ దంతచూరముతో పండ్లతోముటలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటదుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

మోహినీ తైలము:- స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0 (ఆరులశాలు)

దీనిని రాచిన చర్మము నలు వెక్కుడు. మంట యుండదు.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, బొంబాయి.

801 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 524

పండితులవారి సిద్ధాపధములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నిప్పుడైనను పరికింపును.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయింపబడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే క; బర్మా, సిల్హా, మలియన్టీ, గోవా, ఫీజి, విలెండ్, ఈస్ట్రాఫ్రీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయవార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మీయింట నున్నయెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజమునోప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు లగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపధుల సేవచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధములగునట్టియు నుపయోగకరములగు కిర్మాటక మాలికలనుండియే యావధములకు తయారు చేయుచుండును.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాయందును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260మాత్రమున్న సీసా 4 అణాలు మాత్రమే.

6 సీసాల కొకసారి తెప్పించిరి

టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-2-0

12. సీసాలొకసారి కొనిన 2-12-0

25. సీసాలొకసారి కొనిన 5-0-0

సమస్తరోగములకు మార్గదర్శక ఆయుర్వేదము

దీనిని సిద్ధాపధములు దొరకును.

వినియోగము:- స్త్రీ సీతా రాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.